

DIRVA

THE FIELD

Nr. 16
Balnizio-April 19, 1956
Cleveland, Ohio

Kodėl sąskrydis įvyksta Washingtone

DR. S. BIEŽIS, Tautinės Sąjungos Pirmininkas

Nuo pat Sovietų Rusijos jėgų įsiveržimo į Lietuvą ir jos okupavimo, viso pasaulio lietuviai susirūpino laisvinimu, kuris ir dabar neatlaidžiai tebevysta. Šiam svarbiam reikalui įsikūrė atskiros organizacijos. Jiems eina į pagalbą ir talkina įvairios grupės ir nesuskaitoma daugybė pavienių asmenų. Tuo tik reikia džiaugtis ir linkėti neišsėkamos ištvermės iki pilno laimėjimo. Juk visiems yra vietos, visi reikalingi ir visų pareiga prisidėti kuo tik galima prie šio švento darbo.

Tačiau realiai galvodami mes turime suprasti, kad mes vieni nepajėgsime nugalėti milžiniško prieš. Mums reikia talkininkų, stipresnių jėgų už okupantą. Ir tokios talkos, tokių jėgų randame demokratinėse valstybėse, kurių priešakyje stovi ir, reikia pasakyti, vadovauja mūsų galinasis kraštas, JAV. Tat pirmoje vietoje mums prsieina kreiptis į Amerikos demokratinę visuomenę, jos įtakingą spaudą, kongresą, vyriausybę ir Baltuosius rūmus, ieškant atitinkamos pagalbos.

Norint rasti didesnį palankumą ir tikėtis geresnių pasekmių, mums būtina šale tiesioginės politinės akcijos panaudoti visas kitas priemones. Kadangi lietuvių tauta neskaitytina, mažai išgarsėjusi ir daugeliui nežinoma jos istorija, nūopelnai praieityje, jos reikšminga kalba, kultūra, kad mes nesame slavai, prie kurių neretai mus priskaito, tai nepaprastai mums svarbu išsiakinti pasauliui, kad lietuvių tauta yra ne mažiau kultūringa už kitas ir taip pat nusipelnusi bei turi teisę būti laisva ir nepriklausoma valstybė. Juo daugiau žinos apie lietuvių tautą, juo daugiau vertins jos dabartinius troškimus išsilaivinti, tuo daugiau palankumo ir paramos turėsime, kas galų gale nulems mūsų kovų pasekmes ir pagreitins išlaisvinimo valandą. Juk garbinga praeitis ir kultūros aukštasis lygis sudaro vyriausį pagrindą ir teikia moralę tautai į laisvą gyvenimą.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, bet aktyvaus ir nuosirdaus veikimo Amerikos Lietuvių Taryboje, dar papildomai dirba kitą svarbų ir reikšmingą darbą, skleidama ir supažindindama Amerikos plačiąją visuomenę, spaudą, kongresą, vyriausybę ir kt. su lietuvių tautos meno, mu-

zikos, dainos ir kitais kultūriniais požymiais. Mes esame įsitikinę, kad ši kryptis yra tikrai svarbi, reikšminga ir toli siekianti bendrose pastangose Lietuvos laisvinimo byloje. Ir mes jau jaučiame teigiamas pasekmes, bet tas darbas privalo būti kartojamas vis iš kitokio taškaregio ir neatlaidžiai tęsiamas, nes tai realus ir praktiškas ėjimas į Amerikos plačiąją visuomenę, kurios palanki opinija be galo svarbi ir reikšminga mūsų vyriausiam uždavinui — Lietuvos laisvinimui. Šitokioms pastangoms gali nepirtarti ar priešintis tik tas, kuris netiki ar nenori Lietuvos išlaisvinimo.

Kurgi tinkamiausia ieškoti tokio palankumo ir pagalbos bei jos tikėtis rasti? Be mažiausio abejojimo visi pasakys, kad Washingtonas, D. C., kuris yra galinčiausios demokratinės valstybės sostinė ir, reikia pripažinti, viso pasaulio politinis centras, kuriame sprendžiami svarbieji tarptautiniai reikalai ir nustatoma politinės gairės. Užtat Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga vel ruošia didžiulį sąskrydį suvažiavimą birželio 16-17 dd. šiais metais. Šio sąskrydžio vyriausias tikslas — arčiau supažindinti amerikiečius su lietuvių tautiniu menu, muzika ir daina bei tą visą jiems pademonstruoti, kaip vieną iš ryškių įrodymų, kad lietuvių tauta yra tikrai kultūringa, progresyvi ir lygi kitoms laisvoms tautoms. Antras ir taip pat svarbus tikslas yra — ne vieną šimtą mūsų prieauglio — jaunimo, įskaitant studentus ir aukštesnių mokyklų mokinius, supažindinti su Washingtonu, jo aukštaisiais pareigūnais ir pagaliau mums patiems arčiau susipažinti su lietuvišku atšalynu ir jį sujudinti ir įtraukti į lietuvišką veiklą, kad nenutoltų nuo lietuviybės.

Šis sąskrydis suvažiavimas bus didžiausias, įspūdingiausias ir reikšmingiausias iš visų Sąjungos suruoštų praieityje. Į jį kviečiame vykty visas organizacijas, visus pavienius lietuvius, kurie tik gali dalyvauti. Patriotiškieji lietuviai ir jų organizacijos negali nepirtarti šiam taip svarbiam užsimojimui, nes tikrumoje tai lietuvių pasirodymas, lietuvių demonstracija Washingtone aukštiesiems sluoksniams ir amerikiečių plačiąjai spaudai, remiantis į Lietuvos laisvinimo bylą.

Kad tinkamai suinteresuotame Amerikos visuomenę ir pasiektume užsimo to tikslu, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga sudarė platų ir reprezentatyvį garbės komitetą iš jų pačių viršūnių. Į šį Garbės Komitetą įeina kongresmanai, senatoriai (respublikonai ir demokratai) vyriausybės, State Departamento, diplomatų, spaudos, radijo ir kt. atstovai. O šio komiteto Garbės Pirmininku yra patsai JAV Viceprezidentas Richard M. Nixon. Vien tik šis Garbės Komitetas teikia daug pagarbos ir pripažinimo lietuvių tautai, kas visiškai užtikrina didžiulį pasisekimą.

Šiuo sąskrydžiu ne Tautinė Sąjunga, ne jos valdyba, ne nariai sau absoliučiai nieko nesiekia. Mūsų vyriausias ir vienintelis tikslas ir troškimas pasitarnauti pavergtai tėvynei.

Vien iškilmingame bankete numatoma virš 300 aukštų amerikiečių dalyvių. Jame bus pasakyta Lietuvos laisvinimo reikalais. Liaudies meno paroda jų bus gausiai lankoma. Detali programa bus paskelbta atskirai.

Kviečiame vykty sąskrydin kas platus masto ir apimties, tai jis pareikalaus ir didelių lėšų, siekiančių keliolikos tūkstančių dolerių, kurių vien tik Sąjunga negalės pakelti ir kadangi jis visiems patriotams lietuviams svarbus ir priimtinas, tai mes priversti kreiptis į lietuvių duonias širdis prašydami aukų, kiek kas išgali. Juo didesnis išteklis, tuo reikšmingesnės pasekmės.

Kviečiame vykty sąskrydin kas tik gali birželio 16-17 dd. ir taip pat prašome paremti savo aukomis. Aukas prašome siųsti sąskrydžio sąskaiton šiai bankinei įstaigai — Mutual Federal Savings and Loan Association, Nr. 7423, 2202 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Dėl rezervacijų į sąskrydį kreiptis į Sąjungos skyrius arba į sekretorių J. Jukūną, 6725 S. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

TOKIA AMNESTIJA...

Buvęs Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas Kačinas-Kačiūnas šalia kitų penkių buvusių policininkų minimas kaip prisistatęs saugumo organams, prisipažinęs savo kaltes ir dabar, naudodamasis amnestija, jau gyvena legaliai. Tai pranešama straipsnyje, kuris tą pačią dieną buvo išspausdintas visuose trijuose komunistų partijos leidžiamuose Vilniaus dienraščiuose. Straipsnis regimai kilęs iš saugumo komiteto. Rusiškas jo tekstas nepasirašytas, lietuviškas pasirašytas viena pavarde, lenkiškas jau kita. Lenkiškame variante tik viena pastraipa skiriasi nuo lietuviškojo ir rusiškojo teksto. Ten vietoj dviejų pasidavėlių iš buv. "Plechavičiaus armijos", minimas asmuo buvęs lenkų "Armija krajova" eilėse.

Tame straipsnyje garsinamas 1955 m. rugsėjo mėnesio amnestijos įstatymas, kuris visiškai neličia lietuvių antibolševikinių partizanų, o kalba tik apie "nusikaltimus" padarytus 1941-45 metais, bendradarbiaujant su vokiečiais. Ir dabar įsakmiai primenama, kad amnestija netaiko-

Pasisakė aktualiais klausimais

Adv. A. Olis apie sąskrydį ir LNT. V. Rastenis apie atliekamus darbus. A. Senikas apie Nepriklausomybės Fondo rėmimą.

(Telefonu iš New Yorko)

Praėjusį sekmadienį, balandžio mėn. 15 d., New Yorke įvyko Lietuvos Nepriklausomybės Talkos pobūvis aktualiais klausimais. Pobūvyje pagrindiniu kalbėtoju buvo adv. Antanas Olis. Be jo dar kalbėjo LNT pirmininkas Vincas Rastenis ir LNF pirmininkas A. Senikas.

Adv. Antanas Olis savo kalboje plačiau apibūdino Washingto-

ma tiems, kurie "žudė tarybinius žmones". O partizanai kaip tik ir kaltinami daugiausia, kaip "žudė tarybinius žmones ir naikinę tarybinį turtą".

"Išėjusieji iš nelegalios padėties" turėjo prisipažinti kalti ne dėl partizanavimo, o dėl bendradarbiavimo su vokiečiais. Nėra duomenų, kad jie būtų buvę partizanų eilėse. Jie tik slapstėsi ir gyveno be paso iki šio laiko. Todėl nėra pagrindo daryti išvadas, kad Lietuvoje jau amnestuojami partizanai. (LNA)

TREMTINIŲ VILIOJIMUI RUSAI DAUGIAU IŠLEIDŽIA, NEGU JAV TREMTINIŲ RĖMIMUI

International Rescue Committee, amerikiečių organizacija, kuri rūpinasi pabėgėliais iš Sovietų vergijos, sudarė komitetą tyrinėti "Sniego Operaciją". Komitetui pirmininkauja William J. Donovan, buvęs JAV-ų armijos OSS (Office of Strategic Service) viršininkas.

Į komitetą įėjo ir du kiti nariai.

Iš Komiteto tyrinėjimų spaudai pranešta, kad "Sniego Operacijai" sovietai išleidžia daugiau, negu JAV visam pabėgėlių programos vykdymo rėmimui. "Sniego operacijos" vadovai var-toja visas priemones suvilioti tremtinius grįžti į tėvynės žinomi ir pagrobimų faktai.

VISAM PASAULY

• Prezidentas Eisenhoweris vetavo Kongreso priimtą ūkininkų pagalbos įstatymą. Drauge pasiūlė ir naują planą, kaip reikia padėti ūkininkams, nes pagal Kongreso priimtąjį ūkininkai daug naudos neturėtų. Washingtono korespondentų pranešimu prezidentas Eisenhoweris, vetuodamas priimtą įstatymą ir pasiūlydamas naują planą, pradėjo rinkiminę kompaniją už jo perrinkimą antram terminui.

• JT generaliniam sekretoriui lankantis arabų valstybėse ir Izraelyje, susirėmimai tų valstybių pasiėnyje vis nesiliauja. Optimizmas, kuris buvo paskleistas pasimačius su Egipto Nasseru, pradeda atslūgti. Susidaro įspūdis, kad Izraelis per daug jaučiasi saugiai ir rodo labai mažai nuolaidumo.

• Komunistinėje Bulgarijoje iš ministerio pirmininko vietos pašalintas stalinistas Wolf Chervenkov. Jis buvo Stalino laikais Maskvos paruoštas valdyti Bulgariją. Į jo vietą gali ateiti gen. Ivan Michailov arba Anton Jugov.

• Londone, prieš atvykstant Bulganinui ir Chruščiovui, įvyko didelės prieškomunistinės demonstracijos, net Maskvos atstovo Maliko protseito susilaukusios. Ryšium su tom demonstracijom Anglijos saugumo policija nepaprastai daug jėgų sutraukė nelabai pageidaujamų svečių apsaugai.

Pavasario dienos ir mūsų tėvynėje. Vaizdas iš Žaliojo Kalno į Kauno miestą.

Blogai Leninas rašė apie Staliną

Korespondencija iš Europos

ne rengiamą sąskrydį ir pasisakė dėl LNT. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga nesprenė klausimo būti ar nebūti VLIKe, nes tame reikale kompetencija priklauso Lietuvių Tautiniam Sąjūdžiui. Tautininkų ir kitų pasitraukimas iš VLIKo mažai ką pakeitė. Čia tautininkai kiek daugiau išsiskyrė su vienom grupėm, bet suėjo didesnėn vienybėn su kitom. Be to suėjo didesnėn vienybėn su mūsų diplomatais. Visi kiti reikalai liko panašūs, tik su LNT įsikūrimu diplomatų užnugaris sustiprėjo, o priešingas frontas atitinkamai susilpnėjo.

Tas reikalas tiesioginiai nelieta Amerikos Lietuvių Tarybos, nes jos darbas ne toj srity, todėl tas nelieta ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos dalyvavimo ALTE. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga simpatizuoja LNT užimtai pozicijai santykiuose su Lietuvos diplomatais ir tai pozicijai pritaria, bet mano, kad ALT tokiuose reikaluose, kol dėl jų yra ginčų, neturi užimti šališkos pozicijos.

Vincas Rastenis savo kalboje apibūdino LNT veiklą, atkreipė dėmesį į kultūrinės akcijos panaudojimą Lietuvos byloje ir nurodė, kad LNT pastangomis Europoje jau tas daroma. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos rengiamas sąskrydis Washingtone visiškai atitinka LNT uždaviniams Amerikoje, todėl aktyviai ragina tą užsimojimą visapusiškai remti.

Ieškant LNT jau nuveiktų darbų palyginimo su VLIKo darbais priminė, kad turi būti lyginami darbai, bet ne sesijos, derybos ir inspekcinės kelionės. Taip pat nurodė, kad per 1955 metus lėšų požūrių LNT darbai rėmėsi apie \$4500, gi VLIKo veikla tiek pat kaštuoja tik per 3 savaites. LNT atlyginimams už darbą per metus išleido tik apie trečdali vienos algos, gi VLIKo atlyginamas personalas susideda maždaug iš 20 asmenų.

A. Senikas, LNF pirmininkas, kvietė tokioj padėty LNT veiklos nepalikti ir ryštingiau paremti finansiskai.

Susirinkimo proga aukų sudėta \$1540.

Sovietų Sąjungos komunistų partijos 20-jame kongrese vėl įgijo aktualumo Lenino testamentas, kurį po jo mirties 1924 metais Stalinas nuslėpė. Kongrese buvo aštriai pasisakyta prieš Stalino garbinimą ir iškeltas reikalavimas peržiūrėti komunistų partijos istoriją. Kai kas spėja, kad ryšium su kampanija prieš "asmenų kultą" Lenino testamentas galis būti pirmą kartą oficiališkai paskelbtas. Vadovaudamiesi turimomis žiniomis pasistengsime nušviesti, kaip ir kokiomis aplinkybėmis Leninas testamentą parašė ir kas vėliau su tuo dokumentu atsitiko.

Vadinamas Lenino testamentas yra ne kas kita, kaip laiškas, kurį tuo metu susirgęs bolševikų vadovas parašė partijos vadovybei 1922 metų gruodžio 25 d., taigi Kaledų dieną. Tame laiške Leninas įsakmiai įspėjo partiją nuo skilimo pavojaus. Įvade jis besąlyginiai pasisakė už draugiškumo išlaikymą tarp darbininkų ir ūkininkų. "Mūsų partija susideda iš dviejų klasių, todėl jos suklėtimas yra galimas, o jeigu nebus susitarta dėl abiejų klasių vienybės, tai jos sugriuvimas yra neišvengiamas", rašė Leninas.

Šalia to, jis matė skilimo pavojų asmeniškose priešinimuose partijos vadovybėje. Šiuo reikalu Leninas pastebėjo:

"Aš manau, kad svarbiausia dabartinių pavojų priežastis, o taip pat naujos vienybės raktas yra tokių centralinio komiteto narių rankose, kaip Stalinas ir Trockis. Jų tarpusavio santykiuose glūdi, mano nuomone, pusė skilimo pavojaus.

Tuo pagrindu, kad draugas Stalinas yra pasidaręs generalinis sekretorius, jis savo rankose yra sutelkęs milžinišką jėgą, o

aš toli gražu nesu tikras, nad jis visada sugebės tą galią panaudoti pakankamu apdairumu. Iš antros pusės, draugas Trockis, kaip parodė jo kova prieš centralinį komitetą plentų statybos liaudies komisariato klausimu, turi ne tik pasigerėjimo vertas savybes — asmeniškai jis tikriausiai yra gabiausias vyras dabartiniame centraliniame komitete, — bet ir toli siekiančią savimylą, be to, jis perversina ūkio tvarkymą pagal regulaminus.

Šitokios abiejų gabiausių vadų savybės dabartiniame centraliniame komitete gali net prieš jų norą priversti prie skilimo, ir jeigu mūsų partija nesiims prieš tai priemonių, šis skilimas gali įvykti visai netikėtai."

Leninas, be to, suminėjo dar keturių partijos vadų pavardes. Dėl Zinovievo ir Kamenevo jis išsireiškė, kad jų suklupimas spalio revoliucijos metu — jie pasisakė prieš valdžios pagriebi-mą iš bolševikų partijos pusės — nesąs, savaime suprantama, joks atsitiktinumas, bet tuo jų suklupimu nesą galima pasinaudoti prieš juos, lygiu būdu kaip ir ta aplinkybe, kad Trockis tik-tai po 1917 metų revoliucijos prisidėjo prieš bolševikų partijos. Leninas toliau rašė:

"Kai dėl jaunesniųjų centralinio komiteto narių, tai aš noriu pasakyti kelis žodžius apie Buchariną ir Piatakovą. Jie, mano nuomone, yra gabiausios jėgos tarp jaunųjų, bet dėl jų nereikia užmiršti tokių dalykų: Bucharinas yra ne tik vertingiausias ir stipriausias partijos teoretikas, bet jis ne be pagrindo laikomas partijos favoritas; bet jo teoretinės pažiūros gali būti laikomos kaip tikrai marksistinės tiktai su didžiausiu prisiver- (Perkelta į 6-tą pusl.)

Washingtone lankosi Ispanijos užsienio reikalų ministeris Alberto Martin Artajo (vidury). Jį su Washingtonu supažindina viceprezidentas R. Nixon. Kairėje yra J. Davis Lodge, JAV ambasadorius Ispanijoje.

Jungtinių Tautų sekretorius, besilankęs arabų valstybėse organizuodamas taiką sveikinasi su paliaubų priežiūros vyr. tvarkytoju gen. M. Burns.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HENDERSON 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HENDERSON 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įrašytas kaip antrasis klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Dalis lietuviškų laikraščių ir kai kurios žinių agentūros, pasiremdamos pranešimais iš Švedijos ar Suomijos, sako, kad Pabaltijo kraštuose vyksta nauji reiškiniai. Esą net labai dideli kiekiai estų tremtinių grąžinta iš Sibiro tremties. Taip pat daug tremtinių grąžinta Lietuvon ir Latvijon.

Dirvos redakcija, į tuos pranešimus žiūrėdama labai kritiškai, kreipėsi į savo bendradarbius Europos kraštuose, kad skaitytojas galėtų perduoti teisingesnius ty paleistų žinių vertinimus.

Iki šiol mūsų gauti pranešimai sako, kad tos žinios, komunistų paleistos apie Pabaltijo kraštus, visiškai neatitinka tikrovės. Jos paleistos kaip tik tuo metu, kada Maskvos valdovai Chruščiovas ir Bulganinas buvo pakeliui į Angliją. O jiems Anglijoje, po pabaltiečių žudiko Serovo nemalonių viešnagės, ten reikia sudaryti daug palankesnę atmosferą. Ir tuo tikslu paleistos žinios, kad neva Serovo padarytos baisios skriaudos pabaltiečiams jau atsisotoms, tremtiniai grąžinami, net tautinių vėlavų tuose kraštuose jau daugiau išskeltų, negu komunistinių....

Pagaliau, komunistiniams valdovams iš viso labai svarbu sudaryti vakariečiuose nuomonę, kad Stalino žmogžudis praėjį griauant, jau pradėdamos atitaisyti ir jo valdymo metu padarytos atskiroms tautos skriaudos. O kadangi pabaltiečiai patys pirmieji buvo praryti komunistinio slibino, tai ir jų skriaudų "atitaisymas" taip pat pradėdamos nuo pabaltiečių. Bet pradėdamos tik propagandinius sumetimais, taisant savo komunistinės santvarkos vardą, bet nieko iš esmės nekeičiant jų pavergtų valstybių ir žudomų tautų laisvei atstatyti.

Esą ir trečias motyvas, kodėl komunistai tariamai pradėjo grąžinti tremtinius iš baises vergijos, tai visiškai nepasisekimas vadinamos sniego operacijos, kad prisiviliotų pabaltiečius grįžti į savus kraštus. Esą, jiems dar šiek tiek yra pasisekę prisivilioti rusų, ukrainiečių, bet pabaltiečių nepaprastai mažai. Tam viliojimui vadovaujamasis gen. Michailovo komitetas esą gavęs tūkstančių protesto laiškus dėl padarytų baisy žudymų ir tremimų Pabaltijo kraštuose. Taigi ir šiuo atveju dabar lyg atsiliepiama į tuos protestus ir neva tremtiniai grąžinami.

Vienas mūsų bendradarbis taip atsiliepia į užklausimą: "Nėra jokio pagrindo tikėti komunistų paleistais, dabar jiems labai reikalingiems skriaudų atitaisymo gandoms, kol komunistai Pabaltijo kraštus neįsileis neutralių patikimų stebėtojų, kurie galėtų paliudyti jų keičiamą ty kraštų žmonių naikinimo politiką. Neužmirškime, kad per tuos pačius spaudos šaltinius jie buvo paskelbę ir žinias, jog Latvijos grąžintas jos buvęs prezidentas Ulmanis, o Estijos jos buvęs prezidentas Paetsas. Deja, kada žinios buvo patikrintos, pasirodė, kad Estijos ir Latvijoje apie tai

nieko nežinoma. Ir dabar jų skelbiamas tremtinių grąžinimo žinios yra lygiai tokios pat vertės".

Antras mūsų bendradarbis taip atsiliepia: "Jei šiandien komunistams propagandiniai sumetimais reikia sudaryti naujusėjimus, jie gali kelius dešėtus tremtinių grąžinti, juos reklamuoti, iš jų grąžinimo daryti naują politiką, bet neužmirškime, kad komunistai ir Lietuvėje turi gerų kalėjimų ir priverčiamų darbų stovyklų. Kol komunistai iš Lietuvos neišves savo šimtatūkstantinių ginkluotų jėgų, tol Lietuva verks po baisia prieštautos našta".

Komunistų didžiausias interesas sudaryti įspūdį, kad jie darosi geresni. Mūsų pareiga į tuos propagandinius jųėjimus žiūrėti visu rimtumu, juos kritiškai vertinti ir tvirtai siekti Lietuvos laisvės atstatymo.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROSPECT 5-1717

Rezidencijos REpublic 7-7668

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.

Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.

Seštadienį tik nuo 1-3 val. popiet.

Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofice'o EVERglade 4-7376

Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center

2336 West Chicago Ave

Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3-30, 6-8-30 p. p. pirmadienį, ketvirtadienį, penktadienį.

Tik susitarus trečiadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

DIRVĄ UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabaigos!

GARANTUOTI SIUNTINIAI!

Lietuvoje ir į Pabaltijo kraštus, Ukrainon, Lenkijon, Rusijon greičiausiai ir pigiausiai siunčia siuntinius ši firma

J. Kamienski JANIQUE TRADING CO.

1029 Fairfield Ave. (netoli W. 11 St.) Cleveland 13, Ohio Telef.: CHerry 1-5547

Centrinė firma yra Toronto, Ont. 835 Queen Street West, Toronto, Ont. ir skyriai didesniuose miestuose, Kanadoje ir Amerikoje. Išsiuntimo skyrius yra ir Clevelande.

Klijentų patogumui skyriai atidaryti: 1162 Broadway Ave., Buffalo 12, N. Y. Telef.: FI 1272

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill. Telef.: BRunswick 8-6780

Visus mokesčius ir visas išlaidas apmokama čia vietoje, tat gavėjai krašte jau nieko nemoka.

Už naujas medžiagas imama tiksliai 50% vertės. Vienas siunčiamas prekes galima pasirinkti įstaigoje, kuri atidaro šiekvieną dieną nuo 12 val. p. p. iki 8 val. vakaro.

KAS ir KUR

• Liet. Stud. S-ga JAV už nuopelnus akademiniam jaunimui pakėlė į Garbės Narius J. J. Bachuną, Dr. A. Mačiūkiene ir Oną Talalienę.

• Klaipėdoje šiuo metu statomi 37 pastatai, bet prie kiekvienos statybos dirba vos po 3-5 asmenis, ar kaikur daugiausia 10 žmonių. Dėl to viešbučio statyba užtruksianti dar mažiausia penkerius metus, o užkrečiamųjų ligų ligoninės — 8 metus.

• Liet. Stud. S-gos JAV visuotinio suvažiavimo rekomenduoti Sąjungos Įstatų pakeitimai referendumo buvo patvirtinti. Tokiu būdu nuo š. m. balandžio 15 d. visa Sąjunga vadovaujasi naujais Sąjungos Įstatais. Dėka Clevelando alumnų Sąjungos Įstatai ir Rinkiminės Taisyklės buvo išleista patraukliu leidiniu. Leidinio kalbą peržiūrėjo lituanistas Stasys Barzdukas.

• Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba savo nariams išsiuntinėjo užklausimą, kad nariai pasakytų dėl Draugijos valdybos vietovės. Pastaraisiais metais valdybos centras buvo Chicagoje.

• Chicagoje balandžio mėn. 5 d., eidamas 55 metus, vėžio liga mirė Lietuvos kariuomenės karininkas Alfonsas Vazonis. Velionis yra ketverius metus gyvenęs Clevelande, priklausęs Vilčios Draugijai, rėmęs Dirvą. Velionies žmonai ir artimiesiems reikiame gilią užuojautą.

• Washingtono, D. C. lietuviai studentai įsteigė Studentų Draugijos skyrių. Į valdybą išrinktas pirmininku Romualdas Vildžius, sekretorė — Irena Krivickaitė ir išdininke — Danutė Tautvilaitė. Į revizijos komisiją išrinktas Julius Raulinaitis ir Andrius Kavaliauskas. Ryšium su ateinančiu saskrydžiu Washingtono, Washingtono skyriaus nariai pasižadėjo padėti kiek galėdami atvykstantiems studentams.

• Toronte susiorganizavo komitetas padėti solistui St. Baranowskiui sudaryti sąlygas bent metus pasitobulinti dainavimo mene Italijoje. Komitetas mano, kad kiekvienoje lietuvių kolonijoje atsirastų asmenų, kurie savo aukomis prisidės prie reikalingų aukų suteikimo. Bendromis jėgomis tai nebus sunku padaryti. Auką siųsti tiesiai į spėlią einamąją sąskaitą: "St. Baranowskas Fund", current account No. 565, Parama Credit Union, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont., Canada. Kam patogiau, galima siųsti pirm. kun. P. Azubalo vardu šiuo adresu: 941 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Visos aukos ir aukotojai bus skelbiami spaudoje.

• Atostogaujantieji Floridoje ir ten pastoviai išskūrę atsiuntę Dirvą didelį pavasarinį, kuriame įskaitomos pavardės: O. ir E. Karnėnai, I. M. Samai, J. Bubniai, Walkeriai, Rodgers, Buksniai, P. Kobiltzai, J. Markai, Mrs. Styles, J. Kavaliauskas, J. Povilaitis, K. Lasnikas, A. Nash ir kiti. Visiems sveikintojams širdingai dėkojame.

• Nepriklausomybės Talkos Komitėtą Detroito sudaro: C. Šadei-

Detroito lietuvių namų statybos reikalu

V. KUTKUS, Detroit

Po sunkaus ir įtempto darbo Detroito Lietuvių Namams Statyti Komitetas jau paruošė lietuvių sąrašus, sugrupuodamas juos pagal pašto zonas. Balandžio ir gegužės mėnesiai paskelbti vėjau mėnesiai, kurių metu bus apilankyti visi Detroito lietuviai. Visi asmeniškai bus paraginti prie šio taip gražaus ir kilnaus. o tuo pačiu ir labai svarbaus tikslo įgyvendinimo, t. y. Detroito Lietuvių Namų statybos. Reikia tikėtis, kad nei vieno lietuvių sąžinės balsas neleis pasišventusių rinkėjų atstumti tušiomis rankomis. Juk Detroito Lietuvių Namai yra mūsų visų bendras reikalas, todėl mes visi turime įsijungti į jų statybą. Tik vieningai veikdami ir dirbdami mes galėsime šį tą nuveikti. Būkime vieningi ne vien tuščiais žodžiais, bet ir darbais. Vienybėje — galybėje ir tą mūsų vienybę teatyzmi savi lietuviški namai.

(Vajaus proga atsiklausta eilės įtakingų asmenų nuomonės. Dėl vietos stokos dedame tik kelias. Red.).

Šv. Antano parapijos klebono kun. Dr. I. Borejšio atsakymai

— Ką Jūs galvojate apie Detroito Lietuvių Namų Statybą? — Aš manau, kad Detroito lietuviams savi namai yra reikalingi ir jų statybai pritariu.

— Ar Jūs patariate savo parapičiams pirkti Detroito Lietuvių Namų akcijas (šėrus)?

— Aš būčiau blogas lietuvis, jei tam reikalui nepritarčiau. Tai būtų išėjimas iš lietuviškos vėgos ir pasitraukimas iš lietuvių tarpo, nes tai yra kiekvieno lietuvių pareiga.

— Koki Jūsų linkėjimai Detroito Lietuvių Namų statybos komitetui?

— Linkiu, kad nebūtų pakartotos tos pačios klaidos, kurios buvo statant Lietuvių Svetainę (dabar Hispanos Unidos namai). Būtent, kad kiekvienas šėras (akcija) turėtų lygų balsą, bet ne kiekvienas žmogus. T. y. kas pirs penkis šėrus, turi turėti ir penkis balsus, o kas pirs vieną šėrą, turi turėti tik vieną balsą. Taip pat patariu, kad šėrai būtų išmokami tik visas namo skolas apmokėjus.

— Ar Jūs sutiktumėte iesti į Detroito Lietuvių Namams statyti Garbės Komitetą, jei būtų sudarytas?

— Taip.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Detroito Skyriaus pirm. Viktoro Griškionio atsakymai

— Ar Detroito Lietuvių Namai padės mums išlaikyti tautišką susipratimą, ypač jaunosios kartos tarpe?

— Labai prisidėtų. Tai būtų pats realiausias būdas prieiti prie jaunimo, suteikiant jaunimo ir kitoms organizacijoms pastogę, kur lietuvišką aplinkoje jis galėtų leisti laisvalaikį.

— Ar Jūs matote kokių nors nefikslių vykdančių Detroito Lietuvių Namų statybos akciją?

Taip. Ar ne geriau būtų šį klausimą išspręsti per vyskupiją, gaunant iš jų paskolas ir pns. ir iš karto statant bažnyčią su salėmis ir kt., kaip kad daro pranciškonai Tojonte? Tik tuo būdu lietuvių iki šiol pasistatę savo sales ir namus.

ka, B. Bugenis, V. Alantas, V. Tamošiūnas ir J. Gaizutis.

• Gabrielis Kajeckas, anksčiau laimėjęs Amerikos Legiono aukštesniųjų mokyklų oratorinės varžybas Washingtono, laimėjo balandžio mėn. 10 d. ir regionalinės varžybas. Jis pripažintas laimėtoju rajone, kuris apima: Washingtoną, Marylandą, Delawarę ir Pennsylvania valstybes. Šio laimėjimo pasekoj jis yra tarpe 12 visos Amerikos tų varžybų pryškinių laimėtojų.

— Kokiū būdu visos Detroito lietuviškos organizacijos galėtų daugiau prisidėti prie šių namų statybos?

— Detroito Lietuvių Namams statyti Komitetas dar kartą turėtų kreiptis į visas lietuvių organizacijas, nors ir mažiausias, kad prisijustų savo atstovus į komitetą. Be to turėtų suredaguoti atsišaukimą į visas Detroito organizacijas ir joms išsiuntinėti, kad jos savo susirinkimuose turėtų progos šį klausimą apsvaryti ir praveisti akciją narių tarpe.

— Kaip Jūs galvojate, ar Detroito lietuviai pasistatys savo namus?

— Priklausys nuo to, kiek lietuvių prie reikalo prisidės, bet pravedus gerą akciją ir apilankius visus Detroito lietuvius, reikiama namams pastatyti suma turėtų būti sukurta, nes dar daug Detroito lietuvių prie šio reikalo prisidėtų. Mano nuomone, detroitiečiai pasistatys savo namus.

Tautinės Lietuvių Sandaros Detroito kuopos pirmininko Felikso Motuzo atsakymai

— Ar Jūsų organizacija prisidės ir rems Detroito Lietuvių Namų statybą?

— Taip. Mes remiame ir remsiame Detroito Lietuvių Namų Statybą 100%.

— Kaip Jūs žiūrite į tuos lietuvius, kurie neprisidėdą ir ateiityje nežada prisidėti prie Detroito Lieuvių Namų statybos?

— Apie tuos žmones, kuriems trūksta idealizmo ir niekur neprisidėdą, geriau visai nekalbėti.

— Kokią naudą lietuviškiems reikalams duos Lietuvių Namai?

— Palaikys organizacinę gyvenimą, jaunimą, lietuviybę. Savi namai Detroito lietuviams būtinai reikalingi ir jeigu jų nepasistatysime, detroitiečiai greit pakriks.

— Kiek daug vilčių Jūs dedate į Namų Komiteto skelbiamą akcijoms platinti vėjų balandžio ir gegužės mėn., kurio metu bus apilankyti visi Detroito lietuviai?

— Ta akcija padės sukelti daugiau pasidėjimų akcijąs pirkti, bet aš manau, kad mes galime greičiau turime eiti prie Detroito Lietuvių Namų Akcinės bendrovės inkorporavimo ir pačių akcijų, bet ne pasidėjimų, platinimo bei pačios namų statybos.

WORCESTER

KVIECIA Į KONCERTĄ

A.L.T. Sąjungos Worcesterio skyrius š. m. gegužės 5 d. 7 val. 30 min. vakaro Lietuvių Piliečių klubo salėje — 12 Vernon St. rengia:

Pavasario Dainų ir Operų Arijų Koncertą, kurį išpildys solistai: Aldona Stempuzienė iš Clevelando, Ohio ir St. Liepas iš So. Boston.

Po programos šokiai, užkandžių ir išgėrimų bufetas. Solistams akomponuos muzikas Jeronimas Kačinskas.

Worcesterio ir aplinkinių kolonijų lietuvių maloniai kviečiami atsilankyti į pavasario pasilinksminimą.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St. Cleveland 3, Ohio. Telef.: HE 1-6344

TUOJ ĮSIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas	Milžino paunksmė
V. Minkūnas 2.00	Balys Sruoga 2.50
Anoj pusėj ežero	Mėnuo vad. medaus
P. Andriusis 1.50	N. Mazalaitė 2.50
Aukso kirvis	Naktys Kurališkiuose
Juozas Švaistas 2.50	L. Dovydnas 2.00
Apie laiką ir žmones	Ūra pro nobis
J. Aistis 2.50	J. Gliudą 4.00
Audra žemaičiuose	Orfėjaus medis
Vl. Andriukaitis 2.20	A. Nyka-Niliūnas 2.00
Atlaidų pavėsy	Pažeminieji ir nuskriaustieji
P. Abelkis 4.00	F. M. Dostojevskis 2.50
Aukso ruduo	Po Tėvynės dangum
M. Vaitkus 1.25	Žodžiai vytės Nemunėlio.
Būdas Senovės Lietuvių ...	Paveikslai V. Augustino ... 2.00
Sim. Daukantas 4.00	Pragaro pošvaistės
Būkite sveiki	V. Alantas 2.50
Dr. S. Biežis 2.00	Piramas rūpestis
Baltasis Vilkas	Jurgis Jankus 2.00
K. Binkis 1.00	Pietų vėjelis
Balutis	Vytė Nemunėlis 1.00
J. J. Bačiūno leidinys 1.50	Paklydę paukščiai I
Buriavimas ir jūrininkystė	Jurgis Jankus 2.20
B. Stundžia 2.00	Paklydę paukščiai II
Cezaris	Jurgis Jankus 2.00
Mirko Jėlusis 2.00	Pietų kryžiaus padangėje
Didžioji kryžkelė	Sudarė Gaučys 4.50
B. Brazdžionis 2.00	Paskutinis Prūsų sukilėlis
Duktė	M. Springborn 2.00
Alė Rūta 2.40	Petras Širvokas
Daktai ir nuorūkos	Juozas Švaistas 2.70
Leonardas Žitkevičius 1.00	Po raganos kirvių
Don Kamilius mažasis	Juozas Jankus 1.50
pasaulis	Pabūdavimas
Guareschi 3.50	J. Grušas 1.50
Didžiosios atgailos	Rytų pasakos
R. Spalis 3.50	V. Krėvė 3.00
Doleris iš Pittsburgho	Raudoni batukai
Stepas Zobarskas 0.80	Jurgis Savickis 1.50
Eldorado	Sudie, pone čipse
J. Švaistas 1.60	James Hilton 0.70
Gyvačių lizdas	Strėlė danguje
Francois Mauriac 2.60	Henrikas Radauskas 2.00
Gimdytoja	Saulės Takas
Francois Mauriac 1.75	Nelė Mazalaitė 3.50
Gabija, literatūros metraštis	Šilakai ir vilkai
..... 6.50	Runeš Dandierin is 1.00
Gintariniai vartai	Senųjų lietuviškų
N. Mazalaitė 2.00	knų istorija
Gyvučių ūkis	V. Biržiška, kiet. virš. 3.00
George Orwell 1.00	 papr. virš. 2.00
Giesmė apie Gedimį	Saulutė debesėlius
B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00	L. Žitkevičius 1.50
Jaunai inteligentei	Sventieji akmenys
V. Andriukaitis 1.25	Faustas Kirša 2.00
Kryžkelės	Šventoji Lietuva
A. Vienuolis 3.50	Jurgis Savickis 3.00
Kaimynai	Teresė Neumanaitė
J. Paukštelis 2.50	J. Burks 3.00
Kaip jie mus sušaudė	Tipelis
J. Petraitis 1.80	Pulgis Andriusis (iršta) ... 3.00
Kuprelis	Trumpa diena
Ignas Šeinius 2.00	Alė Rūta 4.00
Keliai ir kryžkelės	Tomas Nipernadis
Putinas 2.50	August Gaillit 2.50
Kon - Tihi,	Tarp pelių ir vyrų
Thor Heyerdahl 3.75	John Steinback 1.20
Kaimiečiai	Užgesęs sniegas
V. S. Ryymont I-II-III-IV	Aloyzas Baronas 2.50
I ir II dalis po 3.00	Ugnies parduėjėjas
III ir IV dalis po 3.50	Balys Rukša 1.00
Kudirkos raštai	Uždraustas stebuklas
..... 5.00	Stasius Būdasvas 2.60
Loreta	Vanagaitis
Stasius Būdasvas 1.80	monografija 2.00
Kregždutė I	Valerijono lašai
A. Rimkūnas 1.50	Dr. S. Aliūnas 1.00
Kiškučio vardinės	Vilnius Lietuvos gyvenime
Stasys Džiugas 1.50	Dr. A. Šapoka 1.50
Lietuvos pinigai	Velykų pasakos
Juozas K. Karys 5.00	N. Butkienė 1.00
Lietuva	Vyturėliai Laukuose
A. Bendorius 2.75	Vikt. Simaitis 0.70
Laiškai žmonėms	Trylika nelaimių
G. Papini 2.00	R. Spalis 1.20
Moters širdis	Valkų knygelė
Guy de Maupassant 2.60	M. Valančius 1.80
Lyrikos kraitis	Varpai skamba
Medžio raiziniai	Stasius Būdasvas 2.60
Ign. Končius 5.00	Žemaičių krikštas
Mikuckis 2.50	P. Abelkis 2.50
	Žemaitis nepražus
	Balys Sruoga 3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Taip lietuviai gyvena Brazilijoje

Z. BAČELIS, Brazilija

Brazilija yra didžiausia Pietų Amerikos valstybė. Jos teritorija užima apie 9,000 kv. kilometrų. Kraštas yra mažai apgyventas. Vienam kv. kilm. tenka nepilni 6 gyventojai. Gyventojų yra 56,000,000. Miestuose ir miestinio pobūdžio vietovėse gyvena apie 30% gyventojų. Gyventojai yra mišrūs įvairių tautų.

Vietos gyventojai yra Pietų Amerikos indijonai — panašūs į mongolus. Pirmieji kolonistai — portugalai. Vėliau sekė italai, ispanai, vokiečiai, japonai, prancūzai, olandai, belgai, slavai, austrai, švedai, sirai ir kiti. 18 šimtmeetyje buvo atvežti iš Afrikos vergai negrai, kurių dabar yra apie 8,000,000.

Vietos gyventojai kolonizuotose vietose išnyko arba susimaišė su kolonistais. Jų dar yra kaip laukinių žmonių Amazonijoje ir kitose nutolusiose vietose. 90% gyventojų — katalikai.

Krašto klimatas daugiau tropiškas, bet pietinėje dalyje iškrenta sniegas ir šalčiai siekia 5 laipsnių Celsijaus. Klimatas šiek tiek vėsinašas Atlanto vandenyno, kurio krantų Brazilija turi apie 6,500 kil.

Kraštas turi didelių žemės gėmės turty — mineralai, metalai, anglis, žibalas. Krašto ateitis, beabejo didelė, bet tuo tarpu yra atsilikusi. Valstybinė santvarka — JAV pavyzdžiu, bet tik žymiai mažiau tvarkos. Demokratinė laisvė tautai yra pilna, bet beraščiama, kurių čia yra apie 65%, rinkiminė teisė yra suvaržyta.

Žemė yra derlinga. Augina kavą, medvilnę, cukrines nendres, ryžius, kukurūzus, mandiokas (vietos bulvės), paprastas bulves, pupelės ir kviečius. Žemės derlius duoda gerus, bet kaikiurie rajonai nukentė nuo sausros ir nuo šalų.

Iš žemės ūkio gaminių eksportuoja tik kavą ir medvilnę. Kitų užtenka sau, bet kviečius ir bulves importuoja. Kavos ir medvilnės kultūros yra darbininkų rankose, kitose dalyvauja ir ūkininkai. Žemės ūkis primityvus — daugumoje žemė dirbama kaupuvais. Auginama vaisių ir daržovių, kurių rūšių yra nesuskaitomai daug, bet kokybė žymiai žemesnė už Argentinos ir kitų kaimynų. Ūkininkų ir ūkio darbininkų gyvenimas labai skurdus.

Gyvenami namai primityvūs. Sienos iš neapdirto paprasto medžio stulpų ir sijų, tarp kurių įremtos krūminių medžių karTELės, o tarp jų uždrėbtas molis. Namai grindų ir lubų neturi, o langų vietoj skylės su lentų langynėmis. Stogai daromi iš džiovinotos žolės šiaudų.

Gyulių tvartai susideda iš šiaudų stogo ir karčių pertvarų. Bet dažnai nėra jokių tvartų. Kad ir iš primityvaus ūkio žmonės galėtų pakentimai verstis, bet kraštas turi tik vieną kitą geležinkelio liniją, nedaug plentų, kiek daugiau vieškelio, o šiaip jokių kelių. Todėl ūkio gaminių pristatymas sunkus ir jų kainos žemos. Kol prekė pasiekia miestą, jo kaina išauga dešimteriopai, bet pelnosi ne ūkininkas, o perkupčius. Geriau prekes parduoda tas, kuris turi arkluką ar mulą, bet tokį įsigyti brangu.

Toks tat yra Brazilijos žemės ūkio vaizdas visuomenėje, bet yra atskirų ūkių ir ištisų rajonų, kur ūkininkaujama kultūringai.

Kaip atsilikusiam ir skurdžiam krašte, komunistinei propagandai dirva yra labai palanki. Nors komunistų partija legaliai neveikia, bet nekaltais vardais jie turi savąją spaudą. Be to jų propaganda varoma per atsilikusius ir šūkius, kuriais yra išmargintos miestų sienos ir tvoros, o provincijoje medžiai ir atšlaitės.

Komunistų vadai slapstosi, bet jų atsisaukimai plinta. Laikotarpiais eina komunistų valymas. Daugiau nusikaltę priešvalstybinei santvarkai siunčiami į taip vadinamą kaulių salą. Bet valdžios organų rinkimo metu, kad laimėtų rinkimus, kai kurie kandidatai daro su komunistais sutartis, pasižadant partiją legalizuoti arba bent duoti jai lengvatų.

Į tokias sąlygas atvykę mūsų tautiečiai irgi neišvengė komunistinės įtakos.

Vietos gyventojai savo politinius įsitikinimus slepia, bet lietuviai prisipažįsta ir smarkiai reaguoja, kai jiems pasakoja apie tikrą okupuotą Lietuvos padėtį. Po karo daugelis lietuvių užsirašė vyksti į tėvynę, bet mažai iš jų teisėžė.

Lietuvių skaičius

Pirmieji lietuviai emigrantai pasirodė Brazilijoje XIX šimtmečio pabaigoje. Nežinau jų atvykimo istorijos, bet atrodo, kad jie buvo vežami padoresnių agentų, negu, kad vykusios masinės emigracijos metu. Jie tada buvo nugalbinti į kultūringesnio žemės ūkio rajonus, kur ir klimatas buvo artimesnis tėvynės klimatui. Daugiau lietuvių atvyko po 1905 metų revoliucijos. Jie irgi apsiėmė gyventi maždaug tame pat rajone. Viso ligi 1914 metų karo atvykusių į Braziliją lietuvių galėjo būti apie 700.

Jų gyvenimo pradžia, dirbant žemės ūkio darbininkais, buvo sunki. Bet ilgai, daugelis jų susitaupė lėšų, įsigijo nuosavus ūkius ir šiandien nebologai verčiasi.

Pirmųjų emigrantų sunki gyvenimo pradžia buvo emigracijai sulaikiusi. Bet po pirmojo pasaulinio karo, suvaržius įvažiavimą į šiaurės Ameriką, Lietuvos valstybei sunkiai besikūriant, daugelis smulkių ūkininkų, žemės ūkio darbininkų ir kumiečių, agentų-biznierių verbuojami, vyriausybės nevaržomi, pradėjo keliauti į Braziliją ir Argentiją.

Masinė emigracija į Braziliją tęsėsi nuo 1925 metų galo ligi 1930 m. pradžios. Tuo metu į Braziliją atvyko per 40,000 lietuvių. O per visą laiką į Braziliją galėjo atvykti apie 45,000. Prileidžiant lietuvių prieauglį 50%, reikia manyti, kad šiandien jų čia yra apie 60,000.

Brazilijos lietuvių organizacijos ir spauda tuo skaičiumi ir operuoja. Daugiausia lietuvių gyvena Sao Paulo bei šio miesto apylinkėse. Sao Paulo yra laikomas šiuo atžvilgiu Brazilijos Chicago.

Paskutinioji brazilų statistika skelbia šiam mieste esant lietuvių kilmės piliečių per 20,000. Į tą skaičių, žinoma, yra įtraukti ir kitų tautybių buvę Lietuvos piliečiai. Bet atsimenant, kad dauguma atvykusiųjų dar nėra natūralizuoti, tenka manyti, kad tas skaičius nėra perdėtas, nors patys lietuviai ligi šios statistikos paskelbimo teskaitė čia lietuvių tik 12,000. Kiti 40,000 lietuvių gyvena Sao Paulo, Parono, Rio Grande, Santa Katarina ir kituose estaduose. Brazilijos sostinėje Rio de Janeiro gyvena apie 500 lietuvių.

Lietuviai profesijomis

Nesant lietuvių registracijos, paskirstyti juos pagal užsiėmimą tiksliai negalima. Iš Lietuvos išvyko veik išimtinai žemdirbiai. Lietuvos vyriausybei emigracijos reikalų netvarkant emigrantų likimas priklausė nuo emigracijos agentų. Šie gi neturėjo jokio intereso suteikti jiems geresnes apsigyvenimo sąlygas, bei parūpinti tinkamesnio ar lengvesnio darbo. Jiems svarbu buvo gauti už kiekvieną atvežtą lietuvių tam tikrą atlyginimą. Todėl atvežę emigrantus atiduodavo vietos emigracijos įstaigoms. Šios gi atvykusiems jokios paskolos bei pašalpos kurtis žemės ūkyje neduodavo. Visus atvykusius siųsdavo į fazenderių (dvarininkų) kavos ir medvilnės plantacijas.

Nors 1932 metais buvo išleistas darbininkų socialinio draudimo įstatymas, bet jis žemės ūkio darbininkų nepalietė. Jie ir ligi šiol priklauso nuo fazenderių.

Sunkus darbas, primityvus gyvenimo sąlygos, mažas atlyginimas ir neįprastos klimatinės sąlygos, vertė atkeliavusius galvėti, palikus tėvynę. Daugelis jų tuojau būtų grįžę atgal, jeigu kas būtų atlygines kelionę.

Nemokant portugalų kalbos, nesant Lietuvos konsulato, teko tenkintis tuo, kas buvo duodama ir susitaikyti su esamu likimu. Upės prakaito ir srovės asarų buvo jų visa paguoda. Keikdami emigracijos agentus jie nesigalėjo priekaištų ir Lietuvos vyriausybei dėl emigracijos nespėjimo bei dėl nepasirūpinimo geresnių emigracijos sąlygų.

Bėdos verčiami, prie tokio gyvenimo priversti, o vėliau, pramokę šiek tiek vietos kalbos ir sužinoję, kad čia darbo pasirinkimas per daug nėra varžomas, pradėjo bėgti iš fazendų į miestus bei į pramonę.

Būdami darbštesni, sumanesni bei apskresni už vietinius, jie pradėjo gyventi daugiau prisitaikyti ir palaipsniui jų gyvenimo sąlygos pagerėjo. Miestuose vieni jų įstaitė fabrikuose bei dirbtuvėse, kiti įstaitų namų ir prekybos patarnautojais darbe, treči pramoko amatų ir patys savistoviai pradėjo dirbti. O dalis dargi sugebėjo prisitaikyti savistovėje prekyboje.

Kurie buvo patekę į geresnes žemės ūkio darbo sąlygas, per ilgesnį laiką susitaupė pinigų ir įsigijo nuosavus ūkelius. Dalis lietuvių gavo valdiškos žemės, arba atsisėdo fazenderių nesuskaitomose bei nesukontroliuojamose miškuose ir pradėjo savistovų kaupuvinį ūkininkavimą. Bet buvo ir tokių, kurie dėl silpnos sveikatos, ligos ar ištikusios nelaimės savo būvio pagerinti negalėjo. Tie vargstą ir šiandien.

Susikirstyti lietuvių profesijomis galima tik intuityviai. Imant

Romantiškasis Monoco kunigaikštijos vaizdas, pastaruojau laiku išgarsėjęs princ Rainier III būsimom vedybom su JAV filmų žvaigžde Grace Kelly.

Keletas žodžių apie „menas menui“ doktriną

VACYS KAVALIONAS

Mūsų spaudoje vis dažniau pasitaiko straipsnių, viena ar kita forma keliančių literatūros misijos klausimą. Vieni primygtinai reikalauja iš literatūros tam tikrų visuomeninio, tautinio, moralinio ar didaktinio pobūdžio patarnavimų. Kiti gi tepabrėžia, jog literatūros, kaip ir visų kitų meno rūšių, objektas esąs grožis. Dažnai čia iškyla ir vadinamas „menas menui“ doktrinos klausimas, kuriuo šiuo kartu ir norima kiek pasisakyti.

„Menas menui“ yra prancūzų literatūros kryptis, nors panašių tendencijų galima rasti ir kitų tautų literatūroje (pavyzdžiui, anglų „art for art's sake“, kuriam pagrindus davė amerikietis poetas ir kritikas Edgar Allan Poe savo veikalų „The Poetic Principle“).

Po 1830 m., baigiant praužti lyriškam, aištingam ir kariniam prancūzų romantizmo vėsumui, kaikiurie filosofai visuomenininkai, ypač Saint-Simono ir Furiero šalininkai, ragino rašytojus bei poetus savąją kūrybą prisidėti prie socialinio žmonių gyvenimo sąlygų pagerinimo. Net ir prancūzų romantikų vadai, „menas menui“ šūkio autorius Viktoras Hugo apie 1840 m. pradeda skelbti, jog poeto misija — vesti žmoniją į geresnę visuomeninę santvarką, ir šio laikotarpio jo kūryboje — poezijoje ir prozoje — kaip tik labai ryškiai atsispindi socialinės tendencijos.

Tuo pat laiku susiformuoja ir kita literatūrinė kryptis, visiškai priešinga socialinei romantizmo srovei, kurios atstovai, vad. parnasininkai (Parnasas — senosios Graikijos kalnas, kurio viršūnėje gyveno muzos ir šviesos bei meno dievas Apolonas), savo kū-

nuoimčiais galima skaityti, kad 10% dirba žemės ūkio darbininkais, 20% verčiasi nuosavais ūkais ir 55% dirba pramonėje arba verčiasi laisvais amatais. (B. d.)

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Sisųkite savo adresą ir gausite vieną numerį susipažinti.

rimo. Graži forma kartu yra ir graži idėja, nes kas gi būtų iš formos, kuri nieko neišreikštų? Šią mintį kartoją ir šiai meno koncepcijai artimas G. Flaubert, kuriam idėja ir forma yra tarytum kūnas ir siela — viena ir neatskiriama.

Vadinas, teoriškai imant, „menas menui“ doktrinos šalininkai idėjos meno kūrinėje neatmeta, jos nenužudo, kaip kažkas mėginti teigti. Pagaliau pati šios doktrinos šalininkų kūryba jokių būdu neleidžia tvirtinti, kad jie tekūrė grynias formas — veikalus be idėjos. Tiesa, jų kūryba ir turiniu, ir forma, ir inspiracija skiriasi nuo kūrybos romantikų, dainavusių savo sielvartą, liūdesį, ilgesį ir kančias.

„Menas menui“ mokyklos atstovai vengia savo kūryboje reikšti tiesiogiai savo vidaus pasaulį, vengia vidinės — asmeninės savo sielos ekshibicijos. Siužetus savo kūrybai jie mielau ima iš antikinio pasaulio, iš praejusių civilizacijų — Graikijos, senovės Indijos, Egipto ir kt. Tačiau atidesnis žvilgsnis į jų kūrybą tegalėtų paliudyti, jog tematinio ir idėjinio atžvilgiu jie yra ir turtingi ir įvairūs.

Tiesa, gramatinė „menas menui“ šūkio forma klaidina giliau nepagalvojančius šios doktrinos priešus, drąsiai šaukiančius: ne menas menui, bet menas gyvenimui. Sunku atspėti, ką jie, taip sakdami, galvoja: ar kad, pavyzdžiui, gražus architektūros pastatas, stovįs ant upės ar ežero kranto, pats geris savo formomis, atspindinčiomis vandenį, o simfoninis muzikos kūrinys paskęsta svajonėse, pats savęs besiklausydamas?

Iš tikrųjų gi nėra jokio pagrindo teigti, jog šis šūkis pažodžiui išreiškia šios doktrinos atstovų meno tikslo koncepciją. Pabrėžimas, kad, T. Gautier žodžiais, kiekvienas daiktas nustoja būti gražus, kai tik jis kuriuo nors atžvilgiu pasidaro naudingas, neleidžia daryti išvados, kad, jų supratimu, grožis niekam netarnauja. Šalia naudingų dalykų, sako T. Gautier savo eilėrašty „Jaunam tribunui“ (A un jeune tribun) yra dar ir gražių dalykų: „nieko neveikiančių lakštungalų, tinginių rožių, svajingų poetų ir muzikų“.

Atrodo, kad šie dalykai, kurie neskelbia nei socialinių, nei politinių, nei didaktinių, nei kurių nors kitokių idėjų, o yra tik gražūs, nėra bereikšmiai: ir lakštingalos giesmės, ir tingiai žydinčios rožės, ir iš toli atklydę dainos žodžiai, ir Čiurlionio paveiks-lai, ir Beethoveno simfonijos — veržtė įsiveržia į žmogaus sielą ir daro jo gyvenimą gražesnį, turiningesnį, prasmingesnį, nors jokios praktiškos utilitarinės reikšmės jie ir neturi.

Šias trumpas pastabas norėčiau baigti gražiais George Duhamel žodžiais: „Nebe galima teigti, jog grynasis menas niekam netarnauja: jis padeda gyventi. Jis tarnauja pačiu praktiškiausiu ir kasdieniškiausiu būdu.“

Monoco princui Rainier III ir filmų aktorei Grace Kelly vedus, jų bus naudojama ši asmeninė monograma.

RADIO — TV TAISYMAS
A M U R C O.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS
Darbas garantuotas.
Šaukti kiekvieną laiką
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790

Stroh's

is more refreshing
...it's America's only
fire-brewed beer *

Stroh's

Patiks

Stroh's

Šviesesnis!

* Dvylikoj sujungtu varinių katilų, Stroh's ugnim verdamas iki 2000 laipsnių duoda patį geriausį skonį. Dėl to jis yra šviesesnis, skanesnis, labiau gaivinantis skonis, kokį tik Stroh's alus gali duoti.

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

Joks kitas Amerikos alus neprilygs Stroh's, nes joks alus neverdamas kaip Stroh's

CANDIDATE FOR
JUDGE
COMMON PLEAS COURT
Term Beginning January 5, 1957
Democratic Primaries May 8, 1956

X | **Joseph PIETRAFEE S**

* SPAUDA *

KAIP SOCIALISTAI
ISIKIBO Į SLA IŽDĄ

Naujų redaktorius P. Grigaitis, toliau su manim argumentuodamas apie socialistų pagrobimą SLA išdo 1929 metais, ne laukiant rinkimų, norėdamas pasirodyti buvus SLA "didvyriu", išspasakojęs visas savo panaudotas "gudrybes". Į tą organizaciją įsikibti ir valdyti ją per virš 25 metus.

Atsiliepdamas į paskutinį mano rašinį Dirvoje apie jo per 25 metus švaistytą "baubą", socialistų-komunistų bendro fronto kandidatą į SLA išdininkus Gerdauską, Grigaitis į bylą įveda savo draugą adv. Bagočių, kuris 1908 metais už klastas buvo iš SLA išmestas.

Į mano aiškinimą, kad nėra pareigos nei teisės pralaimėjusį buvusį kandidatą skirti į mirusio valdybos nario vietą, Grigaitis tikrina, kad "SLA tą praktikavo per ilgus metus". Išėitų, kad po išrinkimo SLA išdininkai mirdavo ir pralaimėjęs kandidatas vis užimdavo mirusio vietą. (Tokio įvykio nebuvo).

Tas, tačiau, kaip sakiau, galėjo būti praktikuojama tik su sutarimu, jei tų pačių minčių žmogus buvo ir antras kandidatas, kaip seniau Susivienijime būdavo: vienas ir kitas tautininkai kandidatavo.

Jei, kaip Grigaitis tuo remdamasis tikrina, kad "Susivienijimas tokią taisyklę turėjo" tai socialistai savo suktu užsimojimu SLA išdą pasigrobti pirmutiniai 1929 metais tą taisyklę sulaužė.

Grigaitis toliau tikrina: "Kai mirė išdininkas T. Paukštis, jau buvo ne tik įstatymas, jogei sekantis kandidatas, gavęs daugiausia balsų, turi "pirmenybę" tą vietą užimti... jei jisai turi reikiamas kvalifikacijas, bet buvo ir precedentas".

Jei, anot advokato Grigaičio buvo įstatymas, tai kaip SLA išdininku, vietoje "turinio pirmenybę" Gerdausko, atsirado Grigaičio draugas, socialistų šulas Gugis?

Aha, čia įeina Grigaičio čigonikas gudrumas! Jis savo pastarame rašinyje tai paaiškina.

Nepaisant baimes, kad komunistų kandidatas turi "pirmenybę" užimti mirusio išdininko Paukščio vietą be rinkimų, Grigaitis, pasikvietęs adv. Bagočių taltkon, įtikrina centro valdybą,

kad Gerdauskui galimybės tapti išdininku nėra. Viešai ir užkulisinai emė rėkti — gąsdinti, kad komunistai gali pagrobti SLA išdą, pastatydami Gerdauską išdininku, vertė SLA centro valdybą paskirti išdininku socialistą Gugį!

Tautininkams tada atrodė, ir dabar aišku, kad "pirmenybę turinio" anot Grigaičio, Gerdausko vieton iki rinkimų privalo būti paskirtas ar Mikalauskas, ar Strumskis, ar Nadas Rastenis. Kodėl Gugis?

Bet štai kur šuo pakastas: Grigaitis pastato sąlygą: jeigu SLA centro valdyba atmets Guginį, 1930 metų seime Chicaguje socialistai eina su savo bendrafrontininkais komunistais ir tautininkais-sandariečiais iš SLA valdybos išstumiami.

Grigaitis tačiau labiausiai bijojo priminimo "žiūrėsime, kurie kuriuos apgaus". Socialistai išvien su komunistais seime eidami, gali padėti komunistams SLA pagrobti, tačiau kas tada bus apgautas? Grigaitis su savo 20 likusių socialistų, kai tik komunistai į SLA įsikibs, tuoj bus išspirtas.

Toliau Grigaitis nukalba, lyg 1930 metais tautininkai jau neturėję teisės ir savo kandidato į SLA išdininkus statyti. Tą tik begėdiškos drąsos žmogus gali skelbti. Anot Grigaičio, tautininkai ir sandariečiai privalėjo jau balsuoti tik už Gugį, nieko daugiau, pasidarydami tik Grigaičio vergais.

Iki šiol Grigaitis kalbėjė, "kas tada būtų atsitikę, jei Gerdauskas būtų likęs SLA išdininku... seime su SLA išdu su komunistais nuėjęs", dabar naują pasakaitę riečia apie naują komunistų kandidatą, Salaveičiką: "O kas tada būtų atsitikę su SLA išdu, kai Chicagos seime įvyko skilimas ir komunistai išmaršavo..."

Komunistai be išdo išmaršavo todėl, kad jie seime negalėjo sudaryti daugumos net suktais būdais. Kaip pirmesnėje Grigaičio pasakaitėje Gerdauskas, taip dabar antroje Salaveičikas (tėmykit: tame pačiame 1930 m. seime), kuriems jis, bendro fronto sutartinį, galėjo pagelbėti SLA pagrobti, naudojami įtikinti nežinančius, būk tik Gugį skiriant (1929 metais) ir paskiau tik jį vieną renkant (1930 metais) SLA bus išgelbėtas nuo komunistų.

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

6-jų žaidynių išvakarėse

Jau šeši metai iš eilės yra vykdoma graži lietuviško sporto tradicija — metinės Š. Amerikos Lietuvių Sportinės Žaidynės. Kaip atsimename, pirmieji šios idėjos iniciatoriai buvo Toronto LSK Vytis, 1951 m. spalio 27-28 d. pravėdę pirmąsias žaidynes Toronte.

Grigaitis pasinaudojo susidėjusiomis aplinkybėmis, kaip Stalinas antro karo metu emęs gąsdinti prezidentą Rooseveltą: pilkit mums bilionus dolerių, duokit maistą ir laivus, kitaip mes tarsimės vėl su Hitleriu.

Grigaičio toks pasielgimas buvo ne fraternalės organizacijos rėmuose, bet žmogaus savanaudžio, išnaudojant padėtį. Duokit SLA mums socialistams, arba mes padėsime komunistams SLA pagrobti.

Tai, Karpiui buvo svarbu ir yra, garbingos, senos organizacijos teisingas vadovavimas. Tuo metu Graigaičiui, rodančiam "susiurpinimą", rūpėjo socialistams įsikverbus, tik savo bankrutavusios partijos išlaikymas svetima nauda.

SLA ardė, griovė per eilę metų, pagaliau pataikė progą įsikverbti, jie išstūmė ir senuosius tautininkus ir sandariečius iš valdybos ir vėl įkilo tada nubaustą socialistą Bagočių atgal SLA pirmininku, atsikėrydami už savo pralaimėjimą anais revoliucijų metais.

K. S. Karpius

Nuo to laiko žaidynės buvo vykdomos įvairiose vietose: 2-sios — Clevelande 1952 m., 3-sios — Chicagoje 1953 m., 4-sios — Toronte 1954 m. ir 5-sios — jau išskaldytos į du ratus — New Yorke ir Clevelande, 1955 m.

Ateinantį savaitgalį, balandžio 21-22 d. Chicagoje įvyks 6-jų žaidynių I-jo rato varžybos. Žaidynių vykdytojas yra Chicago LSK Neris. Programoje bus vyrų, ir moterų tinklinis, stalo tenisas ir šachmatai.

Vyrų krepšinyje varžysis 7 komandos. Atrodo, kad dėl nugalėtojo vardo kiekiausi varžovai bus, Brooklyno LAK, Chicagos Neris I ir ASK Lituanica.

Moterų krepšinyje matysime tik 2 varžoves — Toronte Vytį ir Aušrą.

Jaunių krepšinyje, dalyvaujant 6-šioms komandoms rimčiausi konkurentai, atrodo, bus Chicagos Neris ir Clevelando žaibas.

Vyrų tinklinio varžybose dalyvauja 6 komandos. Chicagos Neris ir ASK Lituanica turėtų būti aršiausi varžovai, tačiau nereikėtų užmiršti ir Toronte Vyties ir Clevelando žaibo.

Moterų tinklinyje, vargu ar kas beįstengs "pakišti koją" Neris I komandai, nebent "amžinos jū priešininkės" žaibietės ar "paslaptingosios" Toronte Vyties atstovės. Dalyvauja 6 komandos.

Stalo teniso vyrų komandinėse varžybose dalyvauja 8 komandos. Čia Brooklyno LAK, atsto-

vaujamas Meilaus, Adomavičiaus ir Andriulio, turėtų būti favoritais.

Moterų stalo tenise, Clevelando žaibas, su stalo teniso veterane K. Laikūniene priekyje, atrodo, stengsis išlaikyti pirmavimą.

Šachmatų varžybose dalyvius matome tik iš Neris ir Detroito Kovo.

Viso varžybose dalyvauti užsiregistravo virš 250 dalyvių iš 11 sporto klubų.

Žaidynės vyks Foster parko sąlyje, prie Loomis Ave. ir 83-čios gatvės. Varžybos prasidės šeštadienį 11 val. ryto. Oficialus atidarymas bus 2 val. p. p.

Sekmadienį žaidynių tąsa vyks nuo 12 val. Po to Lietuvių Auditorijoje vyks oficialus uždarymas ir dovanų įteikimas.

Linkėtina žaidynių dalyviams ir rengėjams šią didelę jaunimo šventę kuo sėkmingiau atlikti.

A. B.

LSK ŽAIBAS — CLEVELANDO
VYRŲ TINKLINIO
NUGALĖTOJAS

Pereitą šeštadienį, balandžio 14 d. Clevelando LSK žaibo vyrų tinklinio komanda baigminėse rungtynėse įveikė American E. S. Turners 2:0 (15:13) (15:7) ir tuomi laimėjo 1956 m. Clevelando miesto nugalėtojų titulą.

Kelias iki šios pergalės buvo gana ilgas. Kaip žinome, pirmiausia vyko reguliarios Clevelando miesto tinklinio lygos pirmenybės, prasidėjusios gruodžio mėn. Tose pirmenybėse, dalyvaujant 11 komandų ir žaidžiant taškų sistema (kiekvienas su kiekvienu), LSK žaibas laimėjo pirmą vietą. Po to vyko visų komandų kvalifikacinis turnyras, kurio nugalėtojas turėjo peržaisiti su reguliarių lygos pirmenybių nugalėtoju dėl Clevelando miesto nugalėtojo vardo.

Šiame kvalifikaciniame turnyre LSK žaibas ankstyvesniuose ratuose įveikęs Addison Rd. YMCA ir vėliau Central YMCA, pateko į pusiaubaigme, kur balandžio 5 d. susikibo su Clevelando latviais ir juos nugalėjo 2:1 (15:13) (11:15) (15:3).

Kitoje sistemos pusėje American E. S. Turners nelauktai puslaubaigmėje įveikė Hillcrest YMCA ir pateko į baigmę. American Turners, kurie reguliariose lygos pirmenybėse liko tik 5 vietoje, kvalifikaciniame turnyre buvo "dark horse" ir, dėka laimingo burtų ištraukimo ir geros dozės laimės, "išsikopstė" į baigmę. LSK žaibui, palyginus, ne-

reikėjo padėti didesnių pastangų pasiekti pergalei ir baigminės rungtynės neparodė jokios didesnės įtampos.

LSK žaibo komandų šį sezoną atstovavo šie žaidėjai: R. Babickas, A. Barzdukas, G. Barzdukas, A. Bielskas, J. Kijauskas, L. Klimas, M. Leknickas, M. Stikura ir J. Zorska.

NERIS II : ŽAIBAS 55:49

Balandžio 8 d., po jaunių pirmenybių, Clevelande įvyko Apygardinės Krepšinio Lygos pirmenybių rungtynės tarp Chicagos LSK Neris II ir Clevelando LSK žaibo, kurios pasibaigė 55:49 (33:26) Neris II pergale. Po aukšto žaibo pralaimėjimo prieš porą savaitių Chicagoje buvo ir šį kartą laukiama aiškios Neris II pergalės. Tačiau žaibiečiai šį kartą užkūrė stiprų pasipriešinimą ir tik dėka taktiškų žaibo klaidų neriečiams pavyko "išnešti sveiką kailį".

Pirmą ketvirtį, žaibą atstovaujant vyresnioms žaidėjoms, neriečiai greitai laiku "užkrovė" 21:7. Visai kitas vaizdas pasidarė antrame ketvirtyje, kada už žaibą žaisdami tik jaunieji pradėjo pasekmę tirpdyti. Nepalėdo iniciatyvą žaibiečiai ir 3-me ketvirtyje, pajėgdami pagaliau svečius prisivyti ir net persverti pasekmę savo naudai. 40:39. Tačiau rungtynių pabaigoje neriečiai iš paskutiniųjų susiėmė, taiklesnių metimų dėka, sugebėjo geriau išlaikyti paskutinių minučių įtempimą ir laimėti rungtynes.

Nerį II atstovavo: Aleksijūnas, Valaitis (18), Bartkus, Vygnantas (8), Tauras (9), Prapuolenis (6), Žumbakis, Varnas ir Andrijauskas (14).

Žaibo spalvas gynė: Valdukaitis (1), Bartkus (3), Barzdukas (23), Telyčėnas, Zorska (6), Blumentalis (1), J. Kijauskas (4), M. Motiejūnas (5) ir Gelgotas (6).

JUOKTIS SVEIKA!

Linksmos saulėtos nuotaikos įgys skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELEDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite šlandien: PELEDA, 231 Wallace Ave., S. Welland, Ont., Canada.

Prenumerata metams \$1.00 į visus pasaulio kraštus. Atskiras numeris 30 cent.

TILVIKAI GAUDO KOKINAS

ANTANAS TULYS

Mano sesers sūnus Danis praeitas žiemos šventės praleido su mumis Floridoje. Mes jį pasitikome vienoje traukinių stotyje ir radome pavargusį, neišsimiegojusį.

Kitą rytą jis ir aš išėjome į paplūdimį. Diena buvo saulėta, šilta ir maloni. Paplūdimyje jau buvo nemažai turistų. Jaunos moters vaikščiojo pajūriu, glamonėdamos jaunus vyrus savo didelėmis akimis. Pastebėjau jas tvirtai žvalgant mano Danį ir tai, kad Danis nė vienas jų negrąžina savo akių. O moterys jos buvo labai gražios — krūtines ir klubus išpučiusios, skaisčiais veidais, rudais kūnais, kurių tik krūtinų viršūnės ir klubai šies tiek paslėpti po rūbų, bet ir tai viliojančiai sukirptu.

Danis stovėjo nuleidęs galvą į baltą smėlį. Jisai labai domėjosi tilvikais, kurie lenktyniaujasi su bangomis — nuo ateinančių bėgo, grįžtančias vijosi, gaudydami kokinas. Atrodė, kad jo akys yra prižištos prie tų greitai bėgiojančių paukštelio, kad jam čia daugiau niekas nerūpi. Bet staiga nustebeino mane Danis. Ir labai. Pamačiau jo akis sekant mažytę moterį, kuri ejo įsikabinusi į stambaus vyro raumenis viršum jo alkūnės. Pradėdamas ji tvirtai pažūrėjo į Danį, o tas į ją. Paėjus, ji atsuko galvą ir dar kartą žiūrėjo į tą jauną vyrą, kuris tebežiūrėjo į ją. Ji buvo moters miniatūra ir be aiškių kontūrų. Jos

veidas buvo mažytis ir negražus. Ji buvo negraži moteris. Bet gi ji sujaudino Danį. Jis pametė ir užmiršo tilvikus.

— Mūsų paplūdimys pilnas labai gražių moterų, — pastebėjau Daniui.

— Gal būtų, — atsakė jis, tebežiūrėdamas į nutolstančią porą, mažytę moterį ir jos didelį vyrą.

— Gal bus ji tavo pažįstama? — paklausiau.

— Labai pažįstama. Tai nepatenkinamo, neužgesinamo apetito moteris — ugnis. Su ja praleidau užpraeitas dvi naktis. Pirmą, taip pat ir antrą naktį ji nepalėdo mane iš savo rankų, — laisvai kalbėjo Danis.

— O kaip tai atsitiko — nusistebėjau.

— Ogi labai paprastai. Kelionėje tai atsitinka lengviau ir greičiau, negu namuose. Aš sėdėjau vagone, žiūrėdamas pro langą į paliekančius telefonų stulpus, į nedažytus namų užpakalius, prie jų pažįstamus baltinius. Kažin kur Čikagos užmiestyje sustojo mūsų traukinys, įlipo keli žmonės. Iš jų toji mažytė moteris atsistojo šalia manęs. Aš taip pat žiūrėjau pro langą. "Ką matai?" — ji paklausė, dar nespėjus mūsų traukiniui pasiekti nustatytą greitį. "Žiūriu į karves", — atsakiau. O ji pradėjo juoktis, labai juoktis. Savo ranką padėjo ant mano šlaunies. "Labai įdomu. Mūsų karvės nešioja didelįs tešmenis,

ar ne?" — pasakė ji.

Aš greitai susidomėjau ta mažyte moterimi. Linksmajį prabėgo diena. Ji įlindo į savo lovą anksčiau. Aš atsiguliau į savo lovą ir tuojau užmigau. Netrukus pajutau lengvą ranką ant savo veido. Atsiliepiu. Tai buvo toji mažytė moteris. Ji tyliai skundėsi: "Man reikėjo eiti į tualetą, dabar negaliu užlipti į savo lovą." Jos lova buvo viršum mano lovos.

Aš iššokau į koridorių. Vagone buvo tamsu, šviesa užgesinta, keleiviai sugulę. Ji stovėjo plonelyčiuose naktiniuose marškinuose. Tokia mažytė, kaip lėlė, ir graži. Bandžiau užmesti ją į jos lovą, bet ji buvo sunki kaip švinas ir minkštas jos kūnas dribo per mano rankas, kaip tešla. Ji nesidavė užkeliama. Aš susijaudinau, o ji pasakė: "Kad taip pasitaike, tai mudu išsitemksime tavo lovoje. Matai, kokia mažytė aš esu." "Taip ir aš manau", — pasakiau...

Danis norėjo daugiau ką pasakyti, bet, mudviem nepastebėjus, įlindo į jo akis toji mažytė moteris ir ją lydintis tas stambus, piktų akių vyras.

— Mielas Dany, prašau pasakyti štai tam netikėjam tamošiui kieno lovoje aš praleidau užpraeitas dvi naktis. Jis yra mano vyras; — paprašė Danio toji mažytė moteris. Pakilo Danio pečiai ir veidas. Jis garsiai juokėsi.

— Gražulytė, to aš tai neatspėsiu, — pasakė Danis.

— Nereikia tau spėti, brangusis, nes pats žinai, kad užpraeitas dvi naktis aš praleidau tavo lovoje, su tavim, — pasakė moteris.

— Galėjo ir taip būti. Galėjo šimtas moterų atsigulti į mano lovą užpraeitas naktis, nes miegojau baisiai pasigėręs, — vėl sakė Danis.

— Juokai šalin! Mano žmona man sako, kad užpraeitas dvi naktis ji gulėjo tavo lovoje, su tavim. Pasakyk man, kaip ten buvo? — pareikalavo baisaus veido vyras.

— Tamsta, aš esu žinomas futbolo žaidėjas. Tamstos žmona galėjo pamatyti mano lovą ir mane, saldžiai sapnuodama. O už tai tamsta neturėtų kaltinti bent mane, — Danis vėl labai juokėsi, išsklęs savo pečius, kurie siekė į jo akis lendačio vyro nosį.

Dabar šis raumeningas vyras nutvėrė savo žmonos ranką ir suko.

— Tu meluoji man, tu barškuole! — rėkė vyras.

— Paleisk! Aš nemeluoju! — rėkė jo žmona.

Ji pradėjo detalai pasakoti tą patį, ką Danis man buvo ką tik pasakęs.

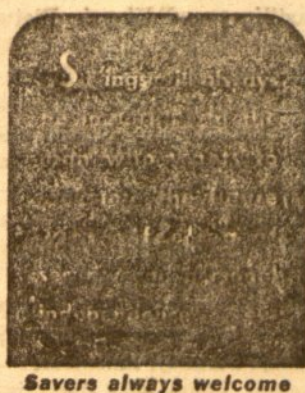
Dabar tas baisaus veido vyras buvo jau tikrai tikras, kad jo žmona užpraeitas dvi naktis praleido Danio lovoje. Staiga jis mojo savo kumštį į Danio akį. Danis, nepamačiau kaip, nusuko pikto vyro kumštį į šalį ir pasileido bėgti. Jis bėgo labai greitai. Vienas pelikanas ir viena žuvėdra jį sekė. Žmonės juokėsi. Nespėjusiosiorientuoti iš ko juokiamasi, tas piktas vyras dairėsi, kaip varna.

— Tavo žmona meluoja, — pasakiau jam.

— Labai prašau tamstą pasakyti man ką nors tokio, kad aš galėčiau patikėti, jog ji man meluoja, — jis maldavo.

LSK NERIS I NEATVYKO

Balandžio 14 d. Clevelande turėjusios įvykti krepšinio lygos pirmenybių rungtynės tarp Chicagos LSK Neris I ir LSK žaibo, chicagiečiams neatvykus, atidėtos vėlesniam laikui.

Savers always welcome
The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

IŠTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sūnakiniai arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.

Telef.: MAin 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

Patar! kaimynui

prenumeruoti

DIRVA!

Jurgi, Jurgi, atrakink žemę, duok gaivinančią rasą...

Vieną dieną pamačiau pumpurais pasipuošusį berželį. Jis augo prie kaimyno namų. Vienintelis medis akmenuotoje gatvėje.

Ir berželis ėmė kalbėti. Ne tik į mane. Į visus mus, kurie kasdien ėjome pro šalį. Stebėjome baltąją tošį, džiaugiamės auksiniais žiedais žirginiuose ir vis galvojame, kad dabar ir tėvynėje pasavaris. Kad ten visos beržynas bus pražydęs Nevėžio krante.

Ilgės pabūti gamtoje didėjo. Štai vieną saulėtą sekmadienį išvažiavome į užmiestį laukus. Beveik viskas atrodė taip kaip Lietuvoje. Tačiau be gegutės ir vėverselio buvo nyku ir svetima.

Gal panašiai jautė ir vaikai, nės pabėgioję nurimo. Ėjo susimastę, tylūs. Staiga trimitu nuaidėjo karvės haubimas. Visi sustojė klausmės. Ir klausmės...

"Koks malonus balsas. Jis man kažką primena..." — tyliai ištarė sūnus.

Išbėgę ganyklon vaikai glostė karvę. Šnekino, mylavo, lyg būtų susitikę senai matytą draugą. Jų susimąstiusių veidelių išpone buvo tviski ir Nevėžio lankoje atsiveikinta žalmargė.

Tai buvo balandžio mėnuo. Širdis šaukė per Okeaną į Baltijos krantus. Gaivinančios rastos jau namam atžalynui! Kad jis vis ilgėtusi savosios žemės, mylėtų jos atminimą ir įgyvendintų prabėgusių išgyvenimų ir ainiams paliktus lietuviškos šeimos papročius.

Nuo seno protėviai šaukė balandį Sv. Jurgio dieną: "Jurgi, Jurgi atrakink žemę, duok gaivinančią rasą, leisk žolei augti!"

Nuo seno buvo prašoma Jurginiuose palaimos ir malonės. Visiems. Ir šeimynai ir gyvuliams ir laukams. Tenai — mūsų sodžiūje. O čia? Gyvendami didmiesčiuose nebelaukiame Jurginių nei pavasario. Nes jų nėra svetimo miesto mūruose.

Tačiau lietuvis motinos rankos, paruošiusios Kūčias, ataudžiusios juostas, nupinusios Vilniaus Verbą, pamarginusios Velykų Margutį, gali gražinti ir Jurgines pavasari, suruošdamos šventę — Sv. Jurgio dieną.

Anksti rytą sėjamos rūtos. Vazonuose, dėžėse ir darželiuose. "Kad rūtos gražiai augtų ir būtų garbiniuotos, reikia jas pasėti Jurginių rytą ir užkėti katino koją". (Pietų Lietuvoje. Dr. J. Balyš, Liet. taut. skait. 128 p.).

Irengiamas gamtos kampelis, sėjamos ar sodinamos gėlės ir daržovės. Dežutėse sudedami rinkiniai akmenėlių, kriauklių, džiovintų lapų bei gėlių sėsiuviniai ar kit. Gamtos kampelyje vaikas išmokys prižiūrėti augalą ir jį mylėti.

Pusryčiams paduodami kiaušiniai. "Kiaušinis, tas senas vaisingumo ir naujo gyvenimo simbolis, Jurginių apeigose ir aukose turi didelės reikšmės. Tad neuostabu, jei seniau pas mus Jurginėse kiaušiniai būdavo dažomi ir jais daužojama lygiai taip, kaip Velykose". (Dr. J. Balyš, Liet. taut. skait. 128 p.).

Be kiaušinių, valgomie dar blynus su grietine, varškėmis, baltą varškinį sūrį ir namie keptas bandutes ar duoną... Šeimos mažiausiajam ir taip pat Jurgiui, kepama bandutė su įkeptu kiaušiniu.

Po pusryčių išvyka į gamtą, kuri skiriama gyvuliams pažinti, aplankoma lietuvių ūkininko sodyba, gal zoologijos sodas ar šiaip gyvulių ganykla. Kad vaikai galėtų juos ne tik pamatyti, bet ir pašerti, paglostyti, pabendrauti. Jei dar pavyktų sudaryti sąlygas arkliais pajodinėti, Jurginių dienos vaikai kasmet lauks. Kartojama šventė taps šeimos tradicija, nepamirštama per visą gyvenimą.

Pietų metui priartėjus reikia pagalvoti apie pietus. Jurginių išvykoje pamėginkime virti laukę. Kepkime bulves, dešras, kaip

(Vakarojimas šeimoje)

L. ČEPIENĖ

arkliaganiai kad darydavo užkūrę ugnį pamiškėje.

Popietė skiriama trumpam poilsui. Čia pat prie ugnievietės susėdus dainuojama ir sekamos pasakos. Pasakojami įdomūs atsitikimai iš piemenėlių ar gyvulių gyvenimo, Sv. Jurgio legenda ir iš Jurginių Lietuvoje linksmų nuotykių prisiminimai.

Smagu būtų laisvai pasikalbėti, pabėgioti, gražių lazdelių miške paieškoti. Nusidrožus — namo parsivežti švilpynę, lazdetę ir dūdelę.

Darbeliai gamtoje atvers vaikų akis į gamtos stebuklą. Vienas ras suraizgytą šaką "visai kaip ožį". Kitas — beržo tošies gabalą, iš kurio padarys piniginę, diržą net ir knygai viršelį. Iš samany ir smėlio mergaitės "keps pyragus" ir papuoš juos auksinėmis pinigų galvelėmis.

Darbeliai ir žaidimai gamtoje žadins vaiko kūrybinį veiklumą, turtins pažinimą, skatins protavimą.

Stebėdamas paukščius keturmetis berniukas, karo vėtrai slaučiant, sako:

"Žvirbliai nebijo bombų. Turi snapus ir jas sukapos..."

Stebėdamas gyvulius vaikas nustemba:

"Mama, aš radau labai protinę šunį, daviau duonos, minkštiną suvalgė, o plūtą užkasė..."

Stebėdamas žmones ir aplinką vaikas galvoja:

"Dievulis visus myli. Ir muses myli. O mamutė musų nemylė. Gaudė ir muša. Paleiskim mamutė muses..."

Pergyvendamas aplinkos nuoskaudas vaikas atranda išeitį:

"Mamytė, jei kada rasi tuščią vilko galvą, tai išplauk ir pasiūsk man kepurę."

"Kodėl?"

"Aš noriu tokius berniukus išgądinti, jie mušasi..."

Gamtą yra nepabaigiamų stebuklų ir džiaugsmo šaltinių ir vaikui ir suaugusiam.

Augimas, vystymasis, kitimas yra gyvenimo dėsni. Kuo anksčiau vaikas pažins šį dėsni, tuo jam geriau, tuo daugiau jis patys ištyrinėti kas tai yra ir kodėl. Turtinęsni bus jo dienų užsiėmimai, turiningesni žmogumi užaugs jis pats.

Visai nėra reikalo aiškinti vaikui gamtos paslaptis. Mums reikia tik atidaryti duris į gamtą. Jurginių dieną teduoda tam pradžia.

Grižus namo reikia pailsėti. Nes laukia dar pavasario šventės vakarojimas. Su jaunimėliu ir dainomis. Su gėlėmis, žaidimais, rateliais, šokiais ir burtais.

Pavasariškai papuošiami kambariai. Žydinčių medžių paviršiu nuogų šakų buketas apsaugytas baltom ir rožinėm gėlėm, kurias padarome iš gafruto popierio juostelių. Tokius žydinčius krūmus pastačius keliose kambario vietose jau susidarys pavasario vaizdas.

Balionių puokštės ir keletą įvairiaspalvių juostų ar kaspinių dekoratyviai sukabinę sudarysime lengvos puotos nuotaiką ir kukliausių namų aplinkoje.

Žibutėm papuošiam vaizių stalą, žibutėm papuošia mergaitės savo plaukus, žibutės žydės berniukų švarko atlape.

Tokie puošnūs ir gražūs pradėdam savo Jurginių Vakarojimą.

Gėlių valsas. Ant stalo dvi dėžutės. Vienoje gėlių žiedai, kitose — tų žiedų lapai. Mergaitės pasirenka žiedą, vaikinai lapą. Uždavins: lapas turi susirasti žiedą, tada tik gali abu šokti gėlių valsą. Pav. rožių lapas suranda rožę, žibutės lapas — žibutę ir t.t.

Įdomu, ar visi pažįsta gėles ir jų lapus?

Rateliai. "Puikios rožės gražiai žydi, gražiai žaliuoja..." "Mes ėjom, mes ėjom per kalnus ir miškus..." "Pučia vėjas, neša laivą..." ir kt.

Dainos. Jaunimas pasiskirsto į dvi grupes. Viena grupė pradeda kokią dainą, jei nutilus, tučtuojau turi dainuoti antaroji ir t.t. Negalima kartoti tos pačios dainos. Kuri grupė nesuklys, laimės žaidimą. (Sutariama dainuoti tik žirgelių dainos).

Vaisės. 1) Seimininkė išverda didelį žasių kiaušinių. Kiekvienas svečias ant jo ką nors dažais išrašo. Šis Jurginių margutis padedamas ant stalo. Vaikinas, turįs Jurgio vardą, margutį sudaužo ir visus tuo kiaušiniu pavaišina.

2) Bandutės su staigmena. Į bandutes įkepami įvairūs daiktai: žiedas, sagtis, karoliai, linų kėlimų kortelė ir kiaušinis. Gėlių valso poros ima po bandutę ir ją lauzo pusiau ir žiūri ką rado. Jei rado žiedą — tais metais susižieduos ir t.t. Pora radusi kiaušinių, turi papasakoti Sv. Jurgio legendą ir ją suvaizdinti. Visiems pripažinus, kad atliko gerai, jie gali suvalgyt tą kiaušinių.

Toliau, vaishinamasi. Tačiau ne veltui, reikės už viską "užmokėti". Kaina pažymėta kainoraštyje. Už sumuštinį — šypseną. Už mėsos gabalėlį — nusijuokti, liaminui sudaryti. Be to, bus du diskusiniai pašnekėsiai apie tautinį ugdymą skautų vienetuose ir apie vadų lavinimą. Vyr. sktn. Stp. Kairys iš Toronto atskris lėktuvu Bostoną, o iš ten bostoniškų žalgirėnų palydėtas automobilu keliaus rajono vadų suiegon Waterbury.

SKAUTAI

SKAUTŲ VADŲ SĄSKRYDIS WATERBURY

(sks) Vyriausiojo Skautininko dalyvavimas LSB 1-jo rajono vadų sueigoje yra nepaprastai laukiamas. Jis bal. 28-29 d. pirmą kartą lankysis pas Atlanto pakraščio skautus. Lankymosi programa pramatyta Vyr. Skautininkui pristatyti visus to rajono vadus, išklausti jų pranešimus apie veiklą vietovėse, o taip bus ir VS pranešimas apie visos Brolijos veiklą. Pirmą dieną būsianti užbaigta bendra vakariene ir lauželiu. Antrąją dieną vadų sueigai pranešimus duos komisijos — patyr. laipsnių egzam. projektaims ir skautų uniformos regu-

lų daržovės, agurkų ir kt. — nušiziovauti, už arbatą — keturi malonūs žodžiai, už cukrų — komplimentas ir t.t.

Tai bus labai linksmos vaisės. Žaidimai. Jurginių avis. Į dėžės dugną padedam veidrodis. Dėžės šonus aptraukiam žaliu popieriu. Apšvietę dėžę žalia šviesa, kviečiam žaidėjus pamatyti "Jurginių avį". Pažiūrėjęs į dėžę, kiekvienas pamatys savo paties žalią atvaizdą.

Muilo burbulai. Blūdėliuose paruošiam muilo vandens: 1 stiklinė vandens, paskutinet muilo 2 arbat. šaukšteliu, pridēt 1/2 arb. š. cukraus ir 1 arb. š. glycerino. Iš šių pamuilių gausis labai gražūs muilo burbulai. Jie išpučiami per šiaudelius. Kas išpūs didžiausią?

Ispėti Jurginių veiksmazodį. Vienas žaidėjas išeina iš kambario. Visi kiti sutaria kokį žodį veiksmazodžio — bendratį "Ką Lietuvoje žmonės mėgo daryti Jurginėse". Pav.: dainuoti. Kada žaidėjas grįžta, jis klausia: "Kur tai daro? Kaip dažnai? Kada? Kodėl?" Iš atsakymų spėjamas užmintas žodis. Išpėjus, eina spėlioti kas nors kitas.

Užbaiga. Pašokamas "suktinis", "Noriu miego", užtraukiam "Einam broleliai namo, namo" ir išsiskirstoma.

O Jurginių rytą pravertos durys į gamtos stebuklų pasaulį teduoda gaivinančios rastos jaunajam atžalynui. Kad jis vis ilgėtusi savosios žemės, mylėtų jos atminimą ir įgyvendintų protėvių paliktus papročius.

Cready Ave., Los Angeles 39, Calif.

ISLYDĖJO LADY BADEN-POWELL

(sks) Mūsų skautų Seserijos atstovė sktn. V. Četėtienė bal. 5 d. New Yorke dalyvavo tarptautinėje skautų arbatėlėje. Garbės viešnia buvo Lady O. Baden-Powell su Kanados vyr. skautininke. Lady Baden-Powell sustojė New Yorke, grįždama iš Meksikos, kur dalyvavo "Our Cabana" skautų namų atidarymo iškilnėse. Lietuvaitės skautės šioms namams iškilnių progą nusiuntė sveikinimą ir lietuvišką vaizdų albumą.

Bal. 4 d. Lady Baden-Powell išplaukė laivu į Angliją.

KANKINIŲ SKAUTŲ DIENA BOSTONE

(sks) Bostone bal. 21 d. Žalgirio tunto skautai kartu su latvių ir ukrainiečių skautais paminiės Skautų Kankinių Dieną, kurią šiemet visų tautų tremtiniai skautai švęs kartu su Sv. Jurgio diena. Tądien So. Bostono Sv. Petro bažnyčioje 6 val. vak. psktn. kun. Jonas Klimas atlaikys specialas pamaldas už kankinius skautus. Po jų — 6:30 v. ten pat parapijos salėje bus iškilmingas minėjimas, po kurio seks meninė visų trijų tautų skautų programa. Bostoniečiai lietuviui kviečiami skaitlingai atsilankyti į šias iškilmes ir kartu su skautais pagerbti tuos, kurie paaukojo savo jaunas gyvybes kovoje su pasaulio blogiu ir už skautybės principus.

SKLANDYTUVAS ORO SKAUTAMS

(sks) Chicagos Lituanicos tunte jau porą metų gražiai veikia Dariaus ir Girėno oro skautų draugovė. Jaunųjų entuziastų galvos pilnos puikių sumanymų. Jie nenori pasitenkinti vien teorinėmis žiniomis ar modeliais. Kelia į erdves tuo tarpu užstoja doleriai — tiksliau \$1.600. Juos oro skautai žada sukalti savo jėgomis, rengdami originalius parengimus, o taip pat mielai priims ir visuomenės aukas, kurias prašo siųsti dr. vės išdindinkui adresu: Edmundas Zigaitis, 6643 So. Whipple St., Chicago 29, Ill.

KAS

UZSISAKE

DIRVĄ —

TAS NESIGAILEJO!

Karalienė motina Elizabeta inspektuoja naująsį Anglijos lėktuvnešį Ark Royal, pradėtą statyti 1950 metais.

OPEROS TEATRO SUKAKTĮ PRISIMENANT

JAV lietuvių visuomenė ir kos-žilinsko statytoose Kornevicaus šiemet mini Lietuvos smojų Našlę ir Grafe Liuksemburge. Gilios muzikinės studijos, grožinės literatūros ir kitų menų pomėgis padarė, kad Gr. Matulaitytė yra spalvinga kaip žmogus ir kaip aktorė. Jos muzikalumas ir jos gabumai vaidinti sudarė darnų vienetą, todėl Lietuvos Operos Teatro istorijoje Gr. Matulaitytė turės ryškų ir savaimingą vaidą. Galgi ne bereikalo Jurgis Baltrušaitis, pasiklausęs jos operoj, pasiklausęs koncertuose, dedikavo jai porą savo eilėraščių. Manau, kad niekas nepalaikys akibrokštų ir šių mano žodžių, kuriais Operos Teatro sukakties proga aš prisiminiau mieląją Gr. Matulaitytę, šiuo metu gyvenančią New Yorke.

A. S.

Usisakykit KARI nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašyti vieną egzempliorių nemo-kamai susipažinti, rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Mes duodam ir iškeičiam

Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

PILNAI ĮDEDAMA

už mažiau negu jūs manot!

Geros Rūšies 100 nuos. Vilnos Pile

11.98 iki 13.98 WILTON

BROADLOOM

Pilnai įdedamas su storu Mothproof Waffle Hair pamušalu

9,12, 15 pėdų pločiai

9.98 Kvadratinis jarda

Šios populiarios spalvos:

- Nutria
- Pilka
- Beige
- Žalia
- Rose
- Aqua

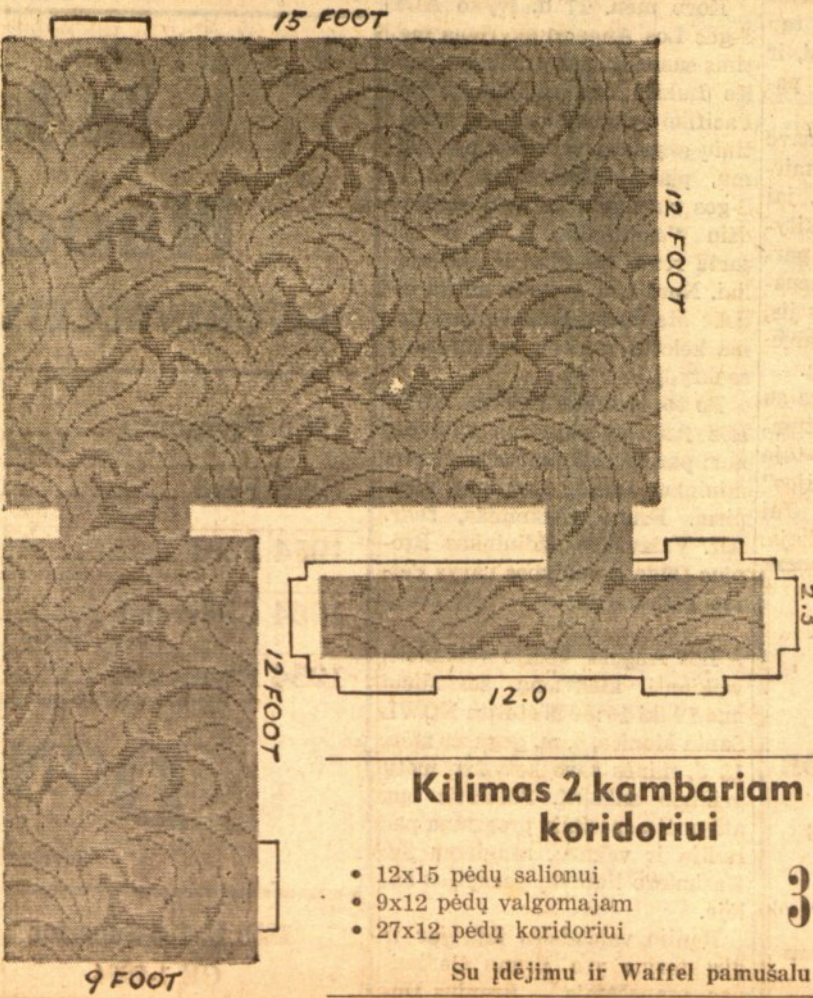
Iš tikrųjų... čia yra vienas iš geriausių kilimų pirkinų, kuriuos mes davėme. Įsivaizduokite! Jūs sutauptote iki \$4, už kvadratinį jardą. Jūsų pasirinkimas už te-tured heedle-point ir carved 100% vilnos wiltons. Visi garantuotos geros rūšies.

Kilimas 2 kambariam ir koridoriui

- 12x15 pėdų salionui
- 9x12 pėdų valgomajam
- 27x12 pėdų koridoriui

349.90

Su įdėjimu ir Waffel pamušalu

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIPIUS

PAKELIUI Į ST. PETERSBURGĄ

Šioje savo kelionėje buvome pasiryžę vėl aplankyti St. Peterburgo lietuvių, vakariniame Floridos krašte, prie Meksikos įlankos.

U. S. 11 vieškelio davežiavė iki Roanoke miesto, kalnuose, dar Virginijoje, rinkome kelius, vedančius į pietus. Kiek iki šiol iš Clevelando važiuojame, mano "soferis" pasakė, kai vėl kada važiuosim į Floridą, važiuosim tik šiuo keliu. Seniau grįždavom vis kitais keliais, dabar grįžom vėl per Shenandoah slėnį ir per Roanoke miestą, kur nusipirkom ir krupnikui spirito, nes Virginijoje spiritas pigesnis, negu kur kitur.

Iš kalnų išbėgti negalima. Pailikę 11 kelių, persimetę į pietryčius, nebogu U. S. 220 keliu, einančiu mūsų reikalinga kryptimi per kalnus į rytinę pusę tų melynųjų kalnų, kurių viršūnė tęsiasi tas Shenandoah tautinio parko kelias iki rūkstančių kalnų, dar per apie 300 mylių pietvakarių kryptimi.

Roanoke miestas, apie 100,000 gyventojų, 940 pėdų aukščiau vandens linijos, yra vienas iš Virginijos gyvųjų miestų, turinčių gausią pramonę, nuo audimo iki geležinkelio garvežių.

Apsisikačiavom iki vakaro pasiekti Charlotte miestą, jau pietiniame krašte North Carolina valstybės. Laikydami reikalingą kryptimi, kelius keitėm, visai nežinodami kokį rasim, bet laimė, pasukę į U. S. 29 kelią patikėm į vieną puikiausių naujųjų vieškelį, iki pat Charlotte. Pravažiavus 400 mylių sustojom nakvynei.

Charlotte mieste atelina tas vadinamas tikrasis U. S. 21 kelias, clevelandiečių puikus važiuoti į Floridą. Ir tikrai, jei tas kelias būtų pakenčiamas važiuoti, nesukant per Pensilvaniją iki Winchester, susitaupytų apie 200 mylių kelio.

Kadangi ir Virginija ir Vakarinė Virginija ir šiaurinė ir Pietinė Carolinos taiso kelius vis puikesnius, galvojame, gal jų ribose jau ir per tuos kalnus kiti kur yra pagerintas ir ištiesintas tas U. S. 21. Bet gerai žinom, kad jo tik mažos dalys pagerintos. Ir kai įvažiuoji į Ohio iš pietų, tas kelias visai menkas ir iškreivotas. Nesinori juo važiuoti.

Charlotte yra didžiausias miestas abiejose Carolinose, apie 140,000 gyventojų, su labai įvairia pramonė. Šis miestas turi tokią istoriją. Jis pavadintas Mecklenburgo-Schwerino karalienės Charlottės vardu, kuri buvo Anglijos Jurgio III žmona kai dar Anglija Amerikos kolonijas valdė. Šiame mieste buvo pasirašyta istorinė Mecklenburgo Nepriklausomybės deklaracija 1775 metais, metu anksčiau negu 1776 metais paskelbta Amerikos nepriklausomybės deklaracija. Daugelis tiki, kad to minimo Mecklenburgo dokumento tekstą panaudojo pagrindus Amerikos kolonistų kovotojų vadas Thomas Jefferson, rašydamas šio krašto gyventojų nepriklausomybės deklaraciją.

Britų kariuomenės vadas Cornwallis pavadino Charlotte miestą "širšių lizdu", nes čia ėjo nepaprastai judrus britams pasipriešinimas tuo laikotarpiu, kai 1780 metais Cornwallis buvo tą miestą užėmęs. Šioje kaimynystėje gimė 11-tas Amerikos prezidentas James Polk, ir Charlotte mieste pietinių valstybių prezidentas Jefferson Davis 1865 metais, pilietinį karą pralaimint, iš Richmond, Va., pabėgęs, dar sušaukė savo kabineto paskutinį posėdį. Nors virš šimto mylių atstu nuo Atlanto, šis miestas pietiečių Konfederacijos buvo skaitomas karo laivyno punktu.

Kalnuose apie Charlotte yra apie 100 neveikiančių aukso kasų. 1836 metais čia atradus auksą, buvo prasidėjęs aukso ieškotojų antplūdis. Dešimt metų vėliau — 1849 metais, auksas buvo atrastas naujai prijungtoje prie respublikos Kalifornijos teritorijoje. Ir vėl prasidėjo ryčių veržimasis ten aukso ieškoti.

Charlotte turi karalienės vardo kolegiją merginoms ir John C. Smith universitetą negrams. Šiame mieste taipgi, pradedant 1837 metais, buvo įrengta Amerikos auksinių pinigų kalimo įstaiga, pilietinio karo metu nutraukta, ir vėl veikus nuo 1867 metų iki 1913 metų. Dabar ji paversta muzėjum.

Kitą rytą oras jau buvo visai gražus ir dienos metu vasariškai šiltas. Pasiryžę buvome pasiekti jau Floridą, nes tolyn į pietus prasideda daugiau žemumos ir lygumos, ir ypatingai tiesių, gerų kelių, bei mažai jais važiuojančių.

Iš Charlotte, trečią dieną pervažiuojame 447 mylias kelio, palikdami užpakalyje dvi valstybes. Pietinę Caroliną ir Georgiją.

Prezidentas Eisenhoweris dažnai vyksta į Georgiją golfo žaist ir medžioti. Ir šioje valstybėje, prie Pušų kalnų, šiltų mineralinių šaltinių srityje, yra įsteigta buvusio prezidento Rooseveltto pastangomis, paralyžio gydymui vonios. Rooseveltas, buvęs pats paralyžuotas ir nevaldęs kojas, atvykdavo į tuos šaltinius laisvesniu laiku. Tų šaltinių sveikatingumą pripažinus, jie padaryti visuomeninei įstaiga, išlaikoma kasmet kovo mėnesį surenkamomis aukomis, Rooseveltto vardu kovai su paralyžium. Antrojo pasaulinio karo nuovargio pakirstas, grižęs ligotas iš Jaltos, prez. Roosevelt atvykęs į savo tą mėgiamą poilsio vietą, čia mirė balandžio 12 d., 1945 metais.

Tą trečią kelionės dieną, pietų laiku sustojom, keistu supuoliu, tame pačiame Louisvill miestyje, kur pernai pietavom, nors kitais keliais važiuojame. Čia mūsų kelias susikryžavo. Ir įdomu tas, kad patikėm ir vienu ir kitu metu lygiai per pietus.

Miestelis turi vos apie 2,500 gyventojų, nepadaręs progreso, tačiau turi savą istoriją: nuo 1794 iki 1807 metų buvo Georgijos sostinė. Vieną ypatingą likutį turi iš savo ankstyvųjų dienų, tai vidury miestelio, aikštė, tebestovinti iš 1758 metų vergų pirkimo-pardavimo pastatų.

Pastatas didokas, ant stulpų lėkštas stogas, be sienų, iš visų pusių gali sutilti jame iki trijų šimtų žmonių. Jo viduryje tebekabo iš anų laikų nemažas varpas, kuriuo nustatytu laiku, pradėjus negrų vergų pardavimą, būdavo sušaukiami suvažiuavę baltieji pasirinkti sau vergus, kiti parduoti. Ir po kiekvieno pardavimo buvo suskambinama, kad tai baigtas aktas.

Nakvynei apsisikačiavom pasiekti jau Floridą. Ir tas mums pavyko, dar prieš sutemstant pasiekėm Lake City miestelį, apie 30 mylių žemiau šiaurinės sienos.

(B. d.)

BALSUOK UŽ

Charles

Lazzaro

IR IŠRINK

FORMER

POLICE

PROSECUTOR

CANDIDATE

FOR

STATE REPRESENTATIVE

GERAI PASIRUŠES, TURI PATYRIMĄ IR NORI PATARNAUTI VISIEMS ŽMONĖMS

DEMOCRATIC PRIMARY MAY 8, 1956

Blogai rašė apie Staliną

(Atkelta iš 1 psl.)

timu; nes jame yra kažkas scholastinio, ir jis niekada neišmoko dialektikos (aš manau, kad jis jos kaip reikiant nesusuprato).

Piatakovas yra, be abejo, stiprios valios ir gabus vyras, bet per daug atsidavęs administracijai ir iš viso administratyviniams reikalams, kad juo būtų galima pasitikėti rimtu klausimu.

Savaimė suprantama, kad šios pastabos galioja tiktai dabartiniam momentui ir tik tam atvejui, jeigu abu gabieji ir sąžiningieji bendradarbiai nesugebėtų papildyti savo žinių ir nusikratyti savo vienpusiškumą.

1923 metų sausio 4 d. Leninas pridėjo tokį priedą:

"Stalinus yra per storžieviskas; jei šį yda gali būti pakęsta santykiuose tarp komunistų, tai ji darosi nepakeliamą generalinio sekretoriaus darbo kabinete. Todėl aš draugams patariu, surasti priemonių Stalinui iš šios vietos pašalinti ir jį pavesti kitam vyriui, kuris visais atžvilgiais skirtųsi nuo jo ir būtų geresnis už jį, būtent, kantrėsnis, lojalesnis, mandagesnis, atydesnis draugų atžvilgiu, ne toks kapryzingas ir t.t. Šie dalykai gali atrodyti kaip nesvarbūs mažmožiai, bet atsižvelgus į skilimo išvengimą ir į aukščiau nusakytus santykius tarp Stalino ir Trockio, tai nėra smulkmenos arba jeigu yra smulkmenos, tai jie gali įgauti lemiamą reikšmę".

Šis laiškas niekada Sovietų Sąjungoje nebuvo oficiališkai paskelbtas. Tačiau jo buvimą ir tikrumą patvirtina ir tai, kad pats Stalinas savo kalboje pakartotinai juo remėsi. Savo baigiamojoje kalboje 1925 metais gruodžio 23 d. 14-tajame partijos kongrese jis šiais žodžiais atsiliepė į priedą. "Taip, draugai, aš esu tiesus ir storžieviskas žmogus, tai tiesa, aš to neįveikiu". Savo kalboje "Apie dešiniųjų nukrypimą Sovietų Sąjungos komunistų partijoje", kurią jis laikė 1929 m. balandžio mėn. centralinio komiteto plenumo, Stalinus su tiesiog neįtikimu cinizmu citavo iš laiško beveik pažodžiui pastraipą, liečiančią Buchariną, ir pridūrė: "Taigi, teoretikas be dialektikos. Scholastinis teoretikas. Teoretikas, kurio pažiūros tik su didžiausiu rezervu gali būti laikomos tikrai marksistinėmis. Tai yra Lenino charakteristika, kuri nupiešė teoretinę Bucharino fizionomiją".

Savo kalboje 1924 m. sausio mėn., pasakytoje prie Lenino karsto, Stalinas išsitarė: "Kai Leninas nuo mūsų atsiskyrė, jis paliko mums testamentą, kuriame prašė saugoti mūsų partijos vieningumą kaip akį. Mes tau prieisiame, drauge Leninai, ir šį tavo įsakymą laikysime pagarbėje".

Lenino laišką laikė pas save jo žmona Krupskaja ir po jo mirties 1924 m. gegužės mėn., jai reikalaujant, jis buvo perskaitytas atskiroms delegacijoms partijos kongrese. Bet tatau nepaveikė Stalino atstatymo, nes jis, susidėjęs su Zinovjevu ir Kamenevu, valdė partijos aparatą.

Netrukus po to Zinovjevas su Kamenevu buvo Stalino nustumti į opoziciją. Jie atsidūrė toje pačioje "jungtinės opozicijos" grupėje kartu su Trockiu. Tai grupei priklausė ir Krupskaja.

Opozicija nūn platino laiško tekstą kaip nelegalinį pamfletą ir jis buvo pakartotinai diskutuojamas partijos gremiame, 1926 m. liepos mėn. centralinio komiteto plenumo. O per paskutinę viešą "jungtinės opozicijos" manifestaciją — demonstraciją gatvėse Leningrade 1927 metų lapkričio 7 d., kurią policija išvaikė, demonstrantai nešiojo plakatą: "Įvykdykite Lenino testamentą!". Trockis vėliau ištrėmė paskelbė laiško tekstą, pirmą kartą savo knygoje "Tikroji padėtis Rusijoje" (išleista Drezdene 1928 m.).

"Lenino testamentą" suminė tieji partijos vadai buvo nuteisti mirti: Zinovjevas ir Kamenėvas 1936 metais procese prieš "trockininkų centrą", Piatakovas 1937 m. procese prieš "trockinį paradelinį centrą" ir Bucharinas 1938 m. procese prieš "dešiniųjų ir trockininkų bloką". Trockis buvo užmuštas Meksikoje jo paties privatinio sekretoriaus; yra pagrindo spėti, kad žudikas buvo NKVD agentas.

Kaip dabar paaiškėjo, Sovietų Sąjungos komunistų partijoje dar, ir šiandien atsimenama apie Lenino laišką ir jo priminimą saugoti partijos vieningumą. Mikojanas savo kalboje partijos dvidešimtajame kongrese aiškiai turėjo galvoje "Lenino testamentą", sakdamas:

"Yra žinoma, kaip Leninas, prieš mus palikdamas, rūpinosi partijos ir revoliucijos likimu. Jis labiausiai būgštavo dėl partijos skilimo ir dėl darbininkų klasės ir ūkininkijos vieningumo išlaikymo. Kaip Leninas būtų nuždingęs, jeigu jis šiandien, po trisdešimt dviejų metų, galėtų matyti, kokia organizacinė ir politinė vienybė šiandien viešpatuoja partijos ir jos vadovybės elėse, jeigu jis galėtų matyti, kad mes ne tik prisiekiamė Lenino vardu, bet ir iš visų jėgų vykdome Lenino idėjas ir sekame jo testamentą".

Taigi, čia buvo nedviprasmiškai užsiminta, kad Stalinas prisiekė tik žodžiais saugoti partijos vieningumą ir vykdyti Lenino idėjas. Jeigu pranešimai apie Chrusčiovo išvadėjimus partijos kongreso slaptaime posėdyje yra teisingi, tai esą net numatyta Sovietų Sąjungoje paskelbti "Lenino testamentą". Taigi, manoma šauktis Lenino kaip liudininko prieš jo įpėdinį.

LOS ANGELES

NAUJA TAUTINĖS
SAJUNGOS VALDYBA

Kovo mėn. 17 d. įvyko ALT S-gos Los Angeles skyriaus metinis susirinkimas gražioje Charles Lukšis rezidencijoje, netoli Pacifiko vandenyno. Po apyskaičių skyriaus valdybos pranešimų, plačiai išsikalbėta A.L.T. S-gos ruošiamu lietuvių sąskrydžiu Washington, D. C. ir nutarta remti moraliai ir materialiai. Nors Los Angeles skiria didelis atstumas, tačiau planuojama keleto asmenų ekskursija į sąskrydį.

Po to išrinkta 1956 m. ALTS Los Angeles skyriaus valdyba, kuri pareigoms pasiskirstė: pirmininkas Juozas Jurkūnas, vicepirm. Bruno Gediminas, sekr. Alf. Valavičius, išdininkas Bronius Dūda ir valdybos narys Petras Pamataitis.

Los Angeles radio valandėlė, veikianti kiekvieną šeštadienį nuo 10 iki 10:30 iš stoties KOWL Santa Monica, š. m. gegužės mėn. 13 d. minės savo ketverių metų veikimo sukaktį. Sukaktis bus atžymėta specialia programa per radiją ir vakarų, rengiamu šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje.

Radio valandėlės įkūrėjas ir direktorius yra Bruno Gediminas, pranešėjas — Bronius Dū-

GEGUŽĖS MĖNUO — MŪSŲ KNYGOS MĖNUO

Į visus JAV lietuvių kreipiamės labai svarbiu lietuvišku reikalu

Gerai žinome dabartinę Lietuvį Tautos padėtį: už geležinės uždangos savo brolių tenka įieškoti visų pirma priverčiamųjų darbų stovyklose, o čia dažnai ir patys stebimės, kad net mūsų pačių vaikai savo tarpe jau mėsiau kalbasi svetimąja kalba.

Bet ne aimanos, tik ryžtingas veikimas ir nepaliaujamos pastangos turi stiprinti tautines mūsų pozicijas. Lemiamą vaidmenį mūsų tautos likime suvaidino lietuviškas raštas. Daugiausia jo dėka Lietuvį Tauta išliko tautiškai gyva. Tautinė mūsų literatūra yra tas gyvasis židynis, apie kurį spiečiasi visa tauta. Joje mes išvystame savo gimtąjį kraštą, išgirstame ošiant girus, kvėpuojame tėviškės laukų oru, matome tekančią Nemuną, Šešupę ir Dubysą, vaikščiojame savųjų miestų gatvėmis, užsukame lietuviško kaimo šiaudinėse pastogėn, stebime, kaip gyvena Lietuvos žmonės, kuo jie sielojasi ir džiaugiasi, dėl ko juokiasi ir verkia, ko siekia ir dėl ko kovoja. Mūsų rašytojai niekuomet neiš-

leido iš akių savo tautos ir visuomenės reikalų, tad lietuviška knyga visados kėlė, žadino ir galvino tautinę lietuvių dvasią.

Tačiau dabartinė lietuviškos knygos padėtis nebegali mūsų džiuginti. Lietuviška knyga mūsų visuomenėje permaža tepaplinta. Lietuviškos knygų leidyklos verčiasi labai sunkiai. Mūsų knygų tiražai maži.

Iš kitos pusės turime nemažą žmonių ir organizacijų labai nuširdžiai susirūpinusių lietuviškos knygos ateitimi ir likimu. Mūsų knygos ir savo turiniu, ir išvaizda neatitinka nuo kitų tautų leidytojų. Atsimindami, kad mūsų tėvai dėl lietuviškos knygos yra daug kovoję ir daug aukų sudėję, negalime leisti savo knygai skursti ir net žlugti.

Todėl gegužės mėnesį skelbiame lietuviškos knygos mėnesiui. Turėjome knygnešių laikus. Lietuvis knygnešys, dažnai paprastas ir mažai težinomas žmogus, mūsų tautos istorijai įsirašė didvyrių, nes jis skleidė kultūrinę šviesą. Tad ir dabar turime grąžinti knygnešių dvasią. Spaudos mėnesio metu visi lietuviai yra prašomi ir skatinami:

Gyvu ir spausdintu žodžiu palaikykime lietuviškos knygos mintį.

Išgykim lietuviškų knygų. Jei kiekvienas lietuviškas namas spaudos mėnesio proga ras kelią bent viena lietuviška knyga — ir tai jau bus didelis laimėjimas.

Turime leidyklų, įsivedusių lietuviškų knygų prenumeratas. Pasinaudokime jomis. Atnaujinkime ir pratęskime senąsias prenumeratas.

Pasirūpinkime, kad lietuviškos knygos patektų į savas ir viešąsias amerikoniškas bibliotekas.

Iš lietuvių visuomenės laukiame šio reikalo supratimo ir paramos. Knygos mėnesį organizuoti kviečiami Lietuvių Bendruomenės organai, apygardų ir apylinkių valdybos, talkinamos (skautų, ateitininkų, vyčių) ir kitų organizacijų. Ko mažiausia išsisukinėjimo kalbų, ko daugiausia darbo ir pastangų!

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!

JAV Lietuvių Bendruomenės
Valdyba
Kultūros Fondo Valdyba

DIRVA

LAUKIA

JOSU TALKOS!

Clevelande

Nuoširdus ačiū mokyklos rėmėjams

Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas reiskia nuoširdžią padėką šv. Jurgio parapijos klebonui kun. V. Vilkutaičiui už 100 dol. auką ir salę, kun. B. Ivanauskui ir kun. Galdikovskui už mokyklos parengimų garsinimą, Dirvai, Draugui, Radijo Klubui ir kitiems laikraščiams, propagavusiems akciją, skelbimų davėjams, LS Ramovei už \$25, LAS už 10 dol., Jakubs Funeral už 5 dol., Kalvaitienė už 5 dol., A. Navickienė už 3 dol. ir V. Kasakaičiui už 2 dol. aukas, programas išpildytojams Ig. Gataučiai, J. Kavaliauskaitei, G. Gulbinaitei, Mokyklos tautinių šokių grupei su vadovu L. Sagiū, Latvių tautinių šokių grupei ir programos vedėjui J. Stempužiui, visiems dovanojantiems, laimėjimų bilietų platintojams ir pirkėjams, buferio aukotojams ir šeiminkams, baro darbininkams ir visiems kitiems, pinigų ar darbu prisidėjusiems prie parengimo, kuris mokyklos išdū davė 600 dol. pelno.

Tėvų Komitetas

Šv. Jurgio ir skautų kankinių
diena Clevelande

(sks) Sekmadienį, bal. 22 d., Clevelando skautų Neringos ir skautų Pilėnų tūntai kartu atšvęs pasaulio skautų globėjo šv. Jurgio dieną. Skautų Brolijoje tos šventės metu taip pat pagerbiami ir skautai kankiniai, kurie žuvo dėl savo krašto laisvės ir skautybės principų.

Clevelando skautės ir skautai tą sekmadienį 9:30 val. ryto susirenka prie šv. Jurgio bažnyčios, kurioje organizuotai su vėliavomis dalyvaus 10 v. pamaldose kankinių skautų intencija. Po pamaldų parapijos salėje bus bendra abiejų tuntų sueiga.

Nieks ne per senas jiems
padėti!

(sks) Su malonumu tenka stebėti kaip Clevelando lietuviškas jaunimas uoliai renka parašus savo peticijai JAV prezidentui. Teko stebėti pasiryžėjusius renkant parašus parengimuose, o sekmadienį, bal. 15 d., skautų atstovai rinko parašus po pamaldų prie šv. Jurgio bažnyčios. Padėkime jaunimui dar daugiau parašų surinkti — pasiimkime parašų lapą į savo darbovietas ir rinkime savo bendradarbių parašus šiai peticijai. Tėvynei vaduoti nesame nei vienas per senas, tad stokime jaunimui talkon šioje akcijoje.

Pas Don McCullagh geriausios Naudotos mašinos

1955 CHEVROLETS \$1195 iki \$1395

2-DOORS. 4-DDOORS

1955 Plymouth \$1595

V-8 Savoy, 4-Door

1955 Ford \$1495

Custom V-8, 2-Door

1954 Ford \$1295

6-Passenger, Ranch Wagon

1954 Chevrolet \$895

2-Door, Equipped

1954 Plymouth \$995

Belvedere, 2-Door, Hyd.

1954 Ford \$995

V-8, 2-Door

1955 Chevrolet \$AVE

V-8 Station Wagon, Powerglide; driven less than 100 miles

1955 Plymouth \$1495

V-8 Savoy, 2-Door

1953 Chevrolet \$595

2-Door

1955 Chevrolet \$1395

V-8 "210", 2-Door

DON McCULLAGH

Clevelande smarkiausiai augantis Chevrolet pardavėjas

1258 E. 105-Superior
CE 1-7064DVI
VIETOS6412 St. Clair
GL 1-3285

Clevelande ir APYLINKĖSE

Bendruomenės Tarybos sesija Clevelande

Fenn kolegijoj vykusiame tautybių festivalyje

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos II sesija įvyksta balandžio 21 ir 22 d. Clevelande. Ji pradedama iškilminguoju posėdžiu ryto 10 val. Carter viešbutyje (Prospect ir E. 9 gatvių kampas). Clevelando lietuvių organizacijos ir paskiri asmenys, norį sveikinti Bendruomenės Tarybą, sveikinimo raštus iš anksto įteikia Bendruomenės Valdybos pirm. St. Barzdukui. Tiek į iškilmingąjį, tiek į kitus Bendruomenės Tarybos posėdžius svečių teisėmis kviečiama ir visa Clevelando lietuvių visuomenė.

Sandaros 18 kuopos valdybos pakviesti Bendruomenės Tarybos ir Valdybos nariai balandžio 21 d. vakaro 7 val. garbės svečiais lankysis Detroito lietuvių teatro gastroliai S. Čiurlionienės "Pini-gėlių" komedijos vaidinime lietuvių salėje, kur kartu įvyks ir viešas jų pagerbimas.

Balandžio 21 d. vakare 8:30 val. Bendruomenės Valdybos vicepirm. dr. Alg. Nasvyčio bute Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba Bendruomenės Tarybos nariams pagerbti rengia vaišes. Norį dalyvauti kreipiasi į valdybą.

Mirė Juozas Kamaitis

Eidamas 80-tuosius metus Clevelande balandžio mėn. 13 d. mirė Juozas Kamaitis. Į JAV atvykęs prieš septynerius metus. Lietuvoje velionis gyveno Kybartuose, o Vokietijoje Ravensburge.

Palaidotas balandžio mėn. 16 d. Kalvarijos kapinėse. Velionis paliko dukteris — Valeriją Auginienę ir Elena Jablonskiene su šeima ir seseris — Mariją Janušaitienę ir Domicelę Kacavičienę.

PRANEŠIMAS

JONAS NASVYTIS, dirbęs La Riche & Forte Realty ir Page Realty įstaigose, atidarė savo namų pirkimo ir pardavimo įstaigą:

REALM REALTY COMPANY
736 East 200th Street
IV 1-9911

Turime gerą namų pasirinkimą įvairiose Clevelando dalyse. Šalia namų mes taip pat dirbame apartamentų, įvairių krautuvų pardavime ir pirkime. Mes turime pirkėjų namams, kurie yra senesnės miesto dalyse ir kur gyvena maitintos rasės.

Mūsų įstaigoje jūs gausite išsamią savo namų ir jums patogesnius, naujesnius, ar net visai naujus.

Štai keletas namų, Naujosios Parapijos rajone:
5 šeimų mūrinis apartamentas netoli Lake Shore ir E. 156 St. Gražu gyventi ir pelninga, nes šis pastatas pats išsimokės. Geras investavimas — jums kapitalas greitai augs.

Jei jūs turite apartamentų kitose Clevelando apylinkėse, kur gyvena maitintos rasės, jūs galite juos įkeisti į paminėtą apartamentą arba leiskite mums surasti jums pirkėjus daug greičiau, negu jūs galite pamanyti.

Norėdami pirkti ar parduoti namus, apartamentus — kreipkitės į JONĄ NASVYTĮ. Mes turime dešimtį tarnautojų, kurie jums gali daug padėti.

Mes jums greičiau surasime namus, mes jums greičiau parduosime — tai yra mūsų šūkis.

Dešimties metų senumo, vienos šeimos mūrinis "bungalow" gražioje East Park gatvėje, prie patogaus susisiekimo su miesto centru, arti krautuvų ir mokyklų. 5 erdvūs kambariai, garažas. Apžiūrėkite, pagalvokite ir duokite pasiūlymą.

Trijų šeimų angliško stiliaus namas puikiame stovyje prie Neff Rd. su ežero privilegijomis ir geromis pajamomis. Malonu gyventi, pelninga investuoti.

Vienos šeimos "colonial" namas gražioje vietoje. \$16.800. Į pietus nuo Euclid gatvės, Colonial Hts. Nepamirškite: jūs galite savo namus bet kurioje Clevelando vietoje įmainyti į šiuos gerus pirkinius.

Dešimties šeimų mūrinis apartamentas Eddy Rd., prie St. Clair gatvės. \$7.560 pajamų per metus. Tikrai pelningas investavimas.

Mes išrūpiname geromis sąlygomis ilgalaikės paskolas. Pavyzdingas patarnavimas ir jūsų visiškas patenkinimas yra mūsų tikslas.

REALM REALTY COMPANY
736 East 200th Street
IV 1-9911

Savininkai:

Jonas NASVYTIS, Frank KASTELIC
John SCEBI ir Charlie MOORE.

Mūsų įstaigai dar reikia tarnautojų — atstovų. Gera proga išmokyti pelningo biznio. Reikalavimai — Amerikos pilietybė ir anglų kalbos vidutinis žinojimas. Kreiptis pas Joną Nasvytį IV 1-9911.

SIO SEZONO UŽDARYMUI DETROITO TEATRAS ALKA ATVYKSTA I CLEVELANDĄ

1956 m. balandžio mėn. 28 d.
(šeštadienį) 6:30 val.

Lietuvių salėje
STATO

P. Vaičiūno 4 veiksmų dramą SUDRUMSTOJI RAMYBĖ

Režisūra ir pastatymas — Alkos Teatro vadovo akt.
Justino Pusdešrio

Dekoracijos — Vytauto Ogilvio

Po vaidinimo šokiai.

Visus kviečiame atvykti ir pamatyti šį taip įdomų spektaklį ir pasigerėti Detroito Alkos Teatro pastatymu.

Clevelando Bendruomenės
Vaidilos Teatro Administracija

Clevelando skautų vadovai

Clevelande veikiančio lietuvių skautų PILNŲ tunto ir jam priklausančių vienetų vadovybė sudaro:

Tuntininkas pskt. Vytautas Kamantas, 1323 Russell Rd., UT 1-4227.

Tuntininko pavaduotojas pskt. Rimvydas Bajoraitis, 685 E. 118 St., RA 1-6740.

Tunto adjutantas pskt. Rimvydas Minkūnas, 1359 Elwood Rd., PO 1-2398.

Tunto išdininkas jūrų sktn. Vladas Petukauskas, 1234 E. 89 St., RA 1-1435.

Tunto spaudos reikalų vadovas sktn. Gerardas Jušėnas, 1374 E. 94 St., SW 5-5726.

Skautininkų Ramovės seniūnas vyr. sktn. Pranas Karalius, 1438 Ansel Rd., RA 1-4294.

DLK Vytauto skautų draugovės draugininkas vyr. sktn. Vincas Kizlaitis, 1272 E. 71 St.

DLK Kęstutis jaun. skautų draugovės draugininkas pskt. Vladas Bacevičius, 1417 E. 65 St. Kapitono St. Dariaus jūrų skautų laivo vadas vyr. valt. Pranas Petraitis, 422 E. 123 St., GL 1-2350.

Simono Daukanto skautų vyčių būrelis vadas vyr. sktn. Remigijus Vizgirda, 947 Ida St., HE 1-7564.

Skautų tėvai ir visuomenė prašomi įvairiais skautiškais reikalais kreiptis į atitinkamus vadovus.

Moteryų Sąjungos 36 kuopos rengtas koncertas

sutraukė pilną Lietuvių salę svečių. Programą išpildė P. Radzevičiūtė ir V. Verikaitis, abu iš Kanados. Akompanavo R. Brazaitytė.

Po programos žodį tarė Moteryų S-gos kuopos pirm. O. Joku-baitienė.

Tautinės S-gos skyriaus susirinkimas

įvyksta šį sekmadienį, balandžio mėn. 22 d. 11:30 val. Lietuvių salėje (žemutinėje). Visi skyriaus nariai būtinai kviečiami dalyvauti, yra daug aktualių svarstytinų reikalų.

Atvyksta Alkos teatras

Balandžio mėn. 28 d. į Clevelandą atvyksta Detroito Teatras "Alka" su "Sudrumsta Ramybe".

Jonas Rastenis su šeima persikėlė į nuosavus namus: 1207 Carlyon Rd. Telef. POTamic 1-7364.

V. JOHN PUGHERIS respublikonų sąrašė, gegužės mėn. 8 d., kandidatuoja į Common Pleas Court teisėjus. Jis tikisi, kad visi lietuviai jį parems. Savo pranešime rinkėjams V. John Pughers sako, kad jis daugiau kaip 35 metus gina bylas įvairiuose Ohio teismuose. Taip pat jis turi teisę ginti bylas visuose JAV federaliniuose teismuose.

Savo laiku jis buvo pirmasis lietuvis notaras Clevelando mieste.

Iš Vaidilos teatro veiklos

Vaidilos Teatras nuo š. m. vasario mėn. perėjo Lietuvių Bendruomenės valdybos žinion. Dabar vadinsis — Clevelando Bendruomenės Teatras Vaidila.

Po vidaus persitvarkimų Vaidilos Teatras stato spektaklį L. Fuldos 3 veiksmų dramą "Brandos Atestatas". Veikalaš numatomas pastatyti š. m. spalio mėn. pirmojoje pusėje, ir rudenį aplankyti artimiausias kolonijas.

Bendruomenės susirinkimas

Balandžio mėn. 29 d. 11:30 v. Lietuvių salėje įvyksta bendruomenės susirinkimas, kurio metu bus diskutuoti aktualūs bendruomenės liečia klausimai. Susirinkusiems žodį tars Lietuvių Banko direktorius Deraitis ir advokatas Obelenis.

Solidarumo mokestis

Bendruomenės valdyba praneša, kad solidarumo mokesčio rinkimas jau prasideda ir teisė iki gegužės mėn. 31 d.

Nauji vienetų vadovai Pilnų tunte

(skc) Vyr. sktn. Vincas Kizlaitis perėmė vadovauti Pilnų tunto Vytauto Didžiojo skautų draugovę. Džiugu, kad šios drėvės steigėjas ir vėl imasi jai vadovauti.

Pilnų tunto Simono Daukanto skautų vyčių būrelis savo metinėje sueigoje būrelio vadu išrinko vyr. sktn. Remigijų Vizgirdą.

Sekmadienį, bal. 15 d., pas tuntininką pskt. V. Kamantą buvo Pilnų tunto vadijos posėdis, kuriame aptarti pavasario ir vasaros skautiški darbai.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Nauji batai ir batų taisymas mano krautuvėje daug žemesnėmis kainomis, negu jūs mokate kitur. Ateikit ir įsitikinkit.

DAŽO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas
Kreipkitės ir gausite geriausią patarnavimą.

7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3841

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis
6212 Superior Avenue
1404 E. 66 Street
Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Sandaros vakaras

Ateinantį šeštadienį, balandžio mėn. 21 d. Lietuvių salėje bus vaidinama Čiurlionienės "Pini-gėlių" 3 veiksmų komidija. Veikalą stato Detroito lietuvių teatras, vadovaujamas režisiorės Z. Arlauskaitės-Mikšienės, kuri ir pati veikale vaidina. Po vaidinimo bus šokiai ir veiks bufetas.

Vaidinime garbės svečiais dalyvaus Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos nariai, kurie tonis dieneis turi Clevelande savo antrąją sesiją. Clevelando visuomenė turės progos savo atsilankimui pagerbti mūsų bendruomenės vadovus ir su jais pabendrauti.

Biletai į vaidinimą jau dabar gaunami "Dirvos" redakcijoje ir pas platintojus, vaidinimo dieną nuo 6 val. v. prie įėjimo. Kainos po 1,50 ir 1 dol. Vaidinimo pradžia 7 val. vakaro punktučiai.

Sandaros 18 kuopa maloniai kviečia visus Clevelando lietuvius gausiai vakare dalyvauti.

Jaunuolio laimėjimas

Lietuvių Bendruomenė džiaugiasi Algio Grigaliūno, 14 metų amžiaus, laimėjimu ir gaumais. Kovo mėn. jis buvo pripažintas geriausiu mokiniu St. George Parochial School ir gavo 4 metų stipendiją į Benediktinių gimnaziją (High School).

Parduodamas namas

7 kambarių, vienos šeimos, geram stovyje namas. Pilnas rūšys, automatinis vandens šildymas.

Kreiptis: HE 1-4519 (16)

Mes turime spalvuočių pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

PREMIER REALTY, INC.
1015 E. 123 St. PO 1-6664
Arthur O. Mays, broker
Namų telef. WA 1-3387
Žiūrėk Yellow Pages 775 psl.

(52)

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

BATŲ KRAUTUVĖ
BATŲ TASYMAS

Sav. J. Kamaitis
1389 E. 65 St.
East 65 and Wade Park

Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Nauji batai ir batų taisymas mano krautuvėje daug žemesnėmis kainomis, negu jūs mokate kitur. Ateikit ir įsitikinkit.

DAŽO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas
Kreipkitės ir gausite geriausią patarnavimą.

7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3841

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, OH
Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
16209 Arcade
Tel. IV 1-2470

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

MONCRIEF

Visų metų
ORO VEDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykit savo kaimynistės Moncrief pardavėją

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Butė: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai grojant geram orkestrui

731 E. 185 ST. KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Norėdami laisvalaikį praleisti, parengimus rengti, susirinkimus vesti ar puotas kelti — viską galite įvykdyti lietuvių namuose. Klubas ir apatinė salė naujai atremontuota ir išdekoruota suteikia daug patogumo ir malonumo jaustis savais šiuose namuose.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus atvykti ir pamatyti naujai įrengtą klubą ir salę.

Remkime savuosius namus, kad ateity galėtume dar gražiau įrengti visų malonumui.

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626
WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OPISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvų direktoriai ir balsamuotojai
25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDicott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

ALT didybė ir menkybė

AR TAUTININKAI YRA "SUSKILĘ"?...

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Atsimenu, kad po Pirmojo Pasaulinio Karo daug triukšmo buvo sukūlus Clemenceau viena knyga. Ji, rodos, turėjo pavadinimą "Pergalės didybė ir menkybė". Clemenceau vadovavo Prancūzijos politikai ir kūrė, ir daugiausia prisidėjo, kad 1914-1918 metu karas jai pasibaigė gražia pergale. Bet vėliau Clemenceau įsitikino, kad ta pergalė Prancūzijai davė ne tik didybę, bet turėjo ir daug menkybių — bėdų. Apie tai jis buvo parašęs net ištisą knygą, kuri buvo išversta į kitas kalbas. Ir Amerikoje apie tai buvo savo laiku rašyta.

Amerikos Lietuvių Taryba dar tebeveda karą dėl Lietuvos išlaisvinimo. Bet jis dar nepasibaigęs, net gerai nei nepasidėjęs, — tad pergalės dar nėra. O kai nėra pergalės, tai gal nėra reikalo ir apie jos menkybę kalbėti.

Tačiau, deja, menkybių čia yra. Turime bėdų ir rūpesčių. Laikraščiuose kartkartėmis pasigintijama dėl ALT darbų, sudėties, veikimo būdų. Matyti, kad visuotinio pasitenkinimo nėra. Tai žmonėms. Ir net gerai, kad netylime, kad išskome geresnių kelių, kad kritikuojame ir tuo verčiame pareigūnus atidžiau budėti, rūpestingiau dirbti. Čia yra demokratinė dvasia.

Antras "deja" būtų tas, kad iš mūsų net tie, kurie labai garsiai skelbia savo demokratiškumą, nenori sutikti su demokratiškai dvasia, kai ji ima rodytis ir paliečia jų pačių darbus.

Turiu galvoje vis dažnėjančius pasakymus laikraščiuose mūsų laikraščiuose, kad kažkas yra užsimojęs ALT "sugriauti", ir čia pat pridėdamas drąsius pasigyrimus, kad "tai jiems nepavyks"... Tad ir čia, pradėdamas apie ALT rašyti, spėju, kad mane irgi pavadinis ALT "grioviku". Gal šį kartą jie bus arčiau tiesos, nes iš tikrųjų aš norėčiau laiką ALT "sugriauti" ir siūlyti laiką kitaip statyti.

Gi iš tikrųjų ALT niekas Amerikoje negriauja, net ir rimtesnės kritikos mažai jam teiskelia. Apie "griovimus" imta labai daug kalbėti, kai tautininkai išstoja iš Vliko. Kadangi tautininkai turi daug artimų ryšių su Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, daugelis jų yra pilnai ALT'S nariais, tai matyt buvo prileista, kad dabar tautininkai stengsis atšaukti ir savo atstovą iš ALT, o gal ir visai ALT "sugriauti". Ta pačia proga, taip įsibaigus, buvo ieškoma ir kuo čia save padrasinti. O kai ieškoma, tai surandama. Na, ir surado argumentą, ir jį per Amerikos Kanados lietuvių laikraščius kartojo, kad Amerikos ir iš Europos neseniai atvykę tautininkai nėra vienodi, kad tie "naujieji" labai skiriasi nuo "senųjų" tautininkų, ir svarbiausia, kad "senieji" — tai rimti ir geri ir praktiški, o tie "naujieji" — tai blogi, nerimti, griovikai, diktatūrininkai...

Tuo norėta suskaldyti tautinę sąveiką, paskelbiant vienus esant geresniems, kitus negerais, vienus dar

laikant ALT rėmėjais, o kitus jau "griovėjais." O pagaliau ALT yra visai skirtingas reikalas nuo Vliko, ir labai netikslu juos maišyti.

Mes, "senieji" ir "gerieji", per ilgą gyvenimą pripratę prie tokių triksų, nepasikėlėm į puikybę, gerai pažįstam tokius gudravojimus, ir su tais "jaunausiais" bei "blogaisiais" tautininkais tarpusavyje, nesuapikome. Nes visos tos kalbos buvo tik prasiimanymai arba paremtos tik kokio žmogaus atsitiktiniu pasakymu ar šiaip spaudoje išsireikimu. Mes, ir jaunieji ir senieji tautininkai kaip buvome, taip ir likome vieningi dėl pagrindinių klausimų. Vieni kitiems pripažįstame teisę laisvai reikšti savo srityse ir duodame moralinę paramą. Kaip ir kiekvienoje organizacijoje, taip ir pas tautininkus, gali būti skirtingų nuomonių ar skirtingų pasiūlymų, bet pagrindiniuose dėsniuose, bent aš dar nesu girdėjęs apie kokius suskilimus. Nesu girdėjęs, kad ir dėl tautininkų veikimo ALT rėmuose būtų kokių labai skirtingų nuomonių. Ir dar niekur nesu girdėjęs, kad kas iš tautininkų, senųjų ar naujųjų, būtų užsimoję ALT "griauti".

Priešingai, — esu girdėjęs ne vieną užsimojimą ir skaitęs ne vieną man rašytą laišką, iš kurio matyti, kad tie tautininkai, kaip tik daugiau norėtų reikalauti iš ALT, norėtų jo veiklos sustiprinimo, norėtų, kad jis lietuvių sudedamas aukas racionaliau ir teisingiau ar bešališkiau naudotų, negu ligi šiol. Norėtų, kad ALT nebūtų šališkai palankus vienoms lietuvių politinėms grupėms, o priešingas ar grubijoniškas kitoms. Norėtų, kad ALT vadovai, ypač pirmininkas ir sekretorius, išmokyti laikytis objektyviai ir bešališkiau, ir kad daugiau prižiūrėtų savo laikraščius, kur jie praleidžia kartais labai griežtų straipsnių, smerkiančių ar tai Lietuvos valstybinę praeitį, ar kalbančių apie dabarties laikuriuos atsakingus asmenis.

Jei ALT skiriamas Lietuvai

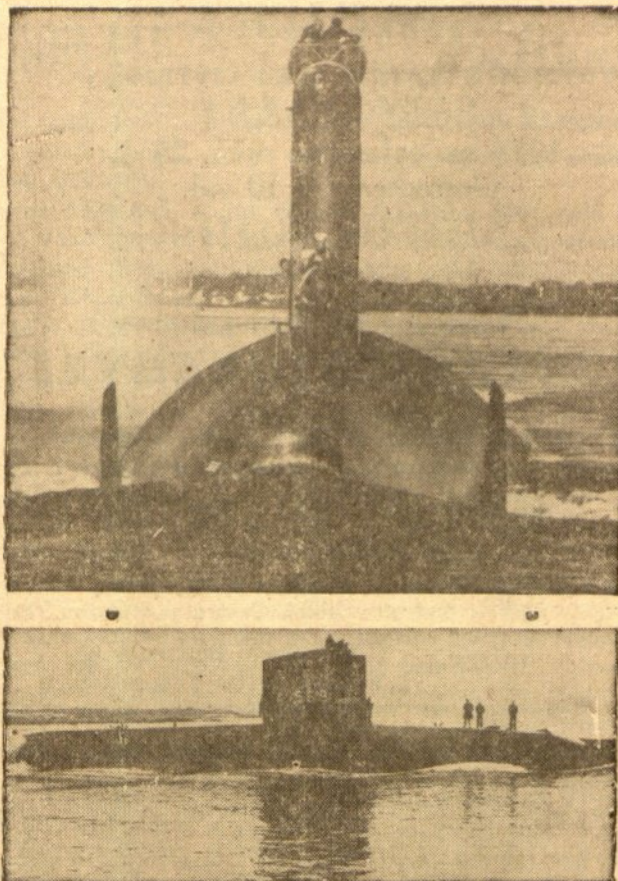
vaduoti, Lietuvai padėti, tai ALT vadovybė turi mokėti atsistoti aukščiau savo partinių simpatijų ar antipatijų, lygiomis traktuoti ir gerbti visas lietuviškas pajėgas, visas Lietuvos įstaigas ir visas politines sroves, kurios stoja už Lietuvos nepriklausomybę. Tik tada ALT bus jungiantis organas ir turės visų nuosirdžią paramą!

Tokių laišku aš gaunu ir tokių nuomonių dažnai išgirstu savo dažnose kelionėse susitikdamas ir pasikalbėdamas ne vien su tautininkais. Tos diskusijos rodo visai priešingą dalyką, negu kažkas mėgina tvirtinti. Jos rodo, kad tautininkai, santarvininkai ir kiti nesiruošia ALT griauti, bet norėtų, kad ji stiprėtų ir plačiau bei teisingiau veiktų, ir kad ji būtų visoms srovėms lygiai palanki, lygiai bešališka. Tokios nuomonės, kiek žinau, esame ir visi "senieji" Amerikos tautininkai. Tad kur čia "suskilimas" ir kur tas "griovimas"?

Jo nebuvimo ir nėra. Bet jei kiekvieną kritišką balsą jau kas laikytų "griovimu", tada aš sutinku būti griovėjų eilėse. Sutinku, nes pasiitikiu Amerikos lietuvių veikėjų blaivių protu, kurie yra pripratę demokratiškai galvoti ir žino, kad kritika jokiame geram ir tvirtam reikalui nepavojinga o naudinga.

ALT yra daug pasidarbavusi Lietuvos laisvės bylos reikalui. Jos vadovai, kiek yra sudėję toje veikloje konkrečių vaisių, paaukoję sveikatos ir laiko, rūpinęsi panaudoti visas progas Lietuvos reikalui apginti, — yra nusipelnę mūsų visų įvertinimo, pripažinimo ir padėkos. Tas dalykas aiškus ir tai tvirtai pasakome. Nenorėčiau čia atskirti nei vieno jų girti, ar kurio trūkumus išskirti. Visi esame žmonės, visi turime gerų ir silpnų pusių. Ne toks čia yra klausimas.

Kas man daugiau keltų rūpestį ir dėl ko surizikavau net rašyti tuos straipsnius, kaip rašiau apie SLA, tai kad ALT'e jau yra įsigalėjusi labai didelė "trasto" dvasia. Amerikoje, kaip minėjau, net įstatymais draudžiama biznyje sudaryti trustą. ALT yra ne biznis, bet politinė organizacija, jai įstatymų neprietaikys, — bet joje veikia trustas ir ilgainiui jis pasidaro žalingas, kaip kiekvienas trustas, kuris tampa egoistinis, užsidaręs, susidedas iš "nepakeičiamų asmenų", piktas savo silpnės-

Naujas JAV povandeninis laivas Albacore, kuris laikomas pačiu greičiausiu. Laivas yra 200 pėdų ilgio ir yra 1200 tonų talpos. Laivas po vandeniu gali plaukti greičiau negu 20 mazgų.

JAUNIMO PETICIJA SKINASI KELIĄ

Lietuviškoje spaudoje jau pranešta apie LIETUVIŲ JAUNIMO PETICIJĄ, skirtą Jungtinių Valstybių prezidentui Dwight D. Eisenhoweriui Lietuvos reikalui.

Chicagoje įvyko Peticijos Akcijos Centrinio Komiteto pasitarimas, kuris, peticijos eigai tvarkyti, išsirinko keturių žmonių egzekutyvą, susidedantį iš V. Adamkavičiaus, pirm., A. Laučiaus, V. Šoliūno ir R. Tallat-Kelpšos. Peticijos darbai numatomi užbaigti birželio 1 dieną.

Studentai ir ne studentai, suinteresuoti peticija ir galį parinkti jai parašų, prašomi kreiptis adresu:

Lietuvių Jaunimo Peticija, 6755 So. Western Ave., Chicago, Illinois.

Peticiją remia ir jos pravedimu rūpinasi šios organizacijos: Akademinis Sambūris "Šviesa", Akademinis Skautų Sąjūdis, Lietuvių Skautų Brolija, Lietuvių Skautų Sesiarija, Lietuvių Studentų Korp. "Varpas", Lietuvių Studentų Sąjunga JAV, Lietu-

niams kompetitoriams, viską norįs sau paglemžti, kitus "užtemdyti", jų darbą suniekinti ar net "kenkmingu" paversti (kaip anuomet p. Grigaitis bandė vertinti tautininkų sąskrydį Washington) ir t.t.

Siekdami pačios ALT gerovės, mes visi, jei esame nuosirdūs, turėtume būti suinteresuoti, kad jame trusto dvasia neįsigalėtų, ir šalinti ją, jei kur pasireiškia. (Bus daugiau)

vių Studentų Santara, Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūris, Lietuvos Vyčiai, Moksleivių Ateitininkų Sąjunga, Studentų Ateitininkų Sąjunga.

Lietuvių Jaunimo Peticijoje prezidentas Dwight D. Eisenhoweris prašomas imtis tarptautinėje plotmėje žygių grąžinti išvežtuosius lietuvius iš Sibiro atgal į Lietuvą. Šis jaunimo prašymas yra ypač svarbus ir momentui pritaikytas, nes gauname vis daugiau ir daugiau laišku iš mūsų brolių ir sesių lietuvių išvežtų į Sibirą.

Visi lietuviai kviečiami aktyviai įsijungti į šią peticijos akciją ją pasirašant ir renkant parašus. Turime surinkti bent 25,000 parašų.

Lietuvių Jaunimo Peticijos Detroito komitetą sudaro Saulius Šimoliūnas — pirm., Želvyra Buknytė — sek., J. Polikaitis — narys. Šis komitetas rūpinasi visą parašų rinkimo akciją Detroito.

Bridgeporto, Chicagoje, Skautų Tėvų Komiteto surengtų Vėlyų šokių metu Lietuvių Jaunimo Peticijai surinkta virš 250 parašų.

Plačiai žinomi Rockfordo lietuvių veikėjai ponai Bacevičius ir Bobelis organizuoja parašų rinkimą Rockfordo ir apylinkėse lietuvių tarpe Lietuvių Jaunimo Peticijai.

"Šviesos" Sambūrio dešimtmečio minėjime surengtame Chicago skyriaus, Lietuvių Jaunimo Peticijai pasirašė virš 150 asmenų.

Kęstutis Dirkis, veiklus studentas, rūpinasi parašų rinkimu Lietuvių Jaunimo Peticijai per Birutėčių ir Ramovėnų arbatale ruošiamą "Kario" žurnalo nau-dai.

Numatoma, jog Lietuvių Jaunimo Peticijai parašai Chicagoje bus renkami "Ateities" šokėjų grupės baliuje, Jūros skautų vakare, lietuvių sporto šventės metu, ateitininkų Korp! šatrija koncerte ir kituose rengimuose. Visuomenė prašoma neatsisakyti tų vakarų metu pasirašyti Lietuvių Jaunimo Peticiją.

Išidėmėk

DIRVOS

adresą —

1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Kerštas motinos žudikui

(Pranešimas iš Italijos)

8. m. kovo 7 d. vakarą jauna moteriškė pasibeldė prie mažos vilos, esančios netoli Crevecuore vietovės, šiaurės Italijoje, ir pasisakė, norinti kalbėtis su burmistru. Kai šis, visoje provincijoje gerai pažįstamas komunistas, kuris vadinosi Aurelio Bussi, atsirado ties namu, prie jo prisitartinio graži, tikrai 22 metų amžiaus moteriškė — ji vadinosi Alfa Giubelli, — išsitraukė revolverį ir nušovė jį, paleisdama šešis šūvius. Po to moteris ramiais žingsniais pasišalino, su laikė automobilį ir paprašė ją nuvežti į artimiausią carabinierių (žandarmerijos) postą, kur ji sargybąėjusiam puskarininkui pareiškė: "Aš nušoviau Aurelio Bussi ir atkeršinau už savo motiną, kurią jis nužudė 1944 metais". Ji buvo nuvežta į Vercelli kalėjimą, bet laikėsi visiškai ramiai, atrodė tarytum užsisvajojusi, net linksmą, bet iš jos ilgą laiką nebebuvo galima ištraukti nei vieno žodžio.

Tikrai kiek vėliau, kai paaiškėjo šios žmogžudystės užkulisės, per visą Italiją nusirito sensacijos banga. Šio kruvinio darbo šaknys siekia, kaip jauoji Alfa Giubelli pareiškė žandarui, tuos nelemtuosius pilietinio karo laikus, kai fašistai kariavo su komunistais ir kai buvo vykdomos pasibaisėtinos žmogžudystės. Apie 30 valsčių Vercelli provincijoje 1944 metais buvo užėmę komunistai, jų tarpe ir Crevecuore vietovė. Be jokio teismo sprendimo komunistai kasdien žudė fašistus arba tokius, kaip pasakum buvo pažymėta viename oficialiniame dokumente, kurie buvo laikomi fašistais.

Alfa Giubelli, tuomet 10 metų mergaitė, gyveno su savo motina Crevecuore. Alfios tėvas ir brolis buvo mobilizuoti Mussolini kariuomenėn, nes šiaurės Italijos buvo paskelbta neofašistinė respublika. Kaip pranešama, vieną dieną į Giubelli šeimos namus atvyko trys partizanai ir pareikalavo, kad ponai Giubelli, kurią komunistų vadovybė įtarė simpatijomis fašizmui, eitų drauge su ja. Drebdama, nelaimingoji moteris paklausė, bet kartu pasiėmė savo dukterį, kurios nenorėjo palikti namie vienos. Partizanai atvedė moteriškę ties kapinėmis, kur jų laukė partizanų vadas Bussi. Tuo tarpu kai verikiančią mergaitę laikė vienas partizanas, kiti nusivėdė motiną už krūmų. Kai nuaidėjo trys šūviai, nelaimingas vaikas suprato, kas įvyko, ir apalpo.

Tuo momentu jaunosios mergaitės širdyje užliepsnojo fanatinė, nenumaldoma neapykanta partizanų vadui Aurelio Bussi, kurio veido bruožai įsirėžė jos atmintyje. Giminės pasiėmė vaiką pas save, bet mergaitė dar ištisais savaitės karščiaavo. Jos atmintyje niekada neišdilo baisioji scena. Jos jaunystės metus gaubė sunki melancholija, o su kiekvienais metais joje vis labiau brenė pasiryžimas atkeršyti žudikui Aurelio Bussi.

Šis fanatinis, bet neišmokslingas ir grubus komunistas padarė karjerą pilietinio karo ir pokario metais. Jis buvo apdovanotas auksiniu partizanų medaliu ir išrinktas Crevacuore burmistru. Nežiūrint to, kad jam buvo priemama 80 žmogžudysčių, įvykdytų jo vadovybėje, jis pasiliko savo vietoje, kol jo nepasiekė Alfios keršto ranka, paleidusi šešis revolverio šūvius.

Mergaitė dvyliką metų gyveno keršto mintimi. Net ir po to, kai ji ištėkėjo už garbingo italo Rino Besadonna, keršto troškimas joje neišnyko, ypač, kad jie neturėjo vaikų. Psichiatras, kuris ją tyre kalėjime, nustatė tam tikrą kompleksą, kuris ją nuolat gaubė. Du garsūs advokatai pasiėmė ją ginti teisme. Bet nenumaldomoje neapykantoje, kuri jauną moteriškę stūmė į kerštą, įžiūrima toji viršmogiška likimo galia, kuri atsispindi graikiškose tragedijose.

Dabar, kai Alfa Giubelli savo keršto šūviais išsivadavo iš sąslėgusios minties, kuri ją persekiojo metų metais, ir kai ji Vercelli kalėjime prasideda įsisąmoninti, ką yra padariusi, ji pradeda daugiau kalbėti. Savo vyriui, ją aplankiusiam kalėjime, ji išsitarė: "Mane būtų galėjęs sušalinti nuo keršto tikrai vaikas, kūdikis, kuris turėtų motinos akis".

Tardytojui ji papasakojo epizodą, kurį ji nusiėmė net nuo savo giminių. Kai jos motina buvo nugabenta ties kapinėmis, partizanų vadas Aurelio Bussi pasakęs, jog būtų geriau likviduoti ir vaiką, nes tuomet nebelyktų liudininkų. Bet vienas partizanas šefui pasipriešino ir tokiu būdu mergaitės gyvybė buvo išgelbėta.

Nesvarbu, ar jūs esate pėščias, ar keleviss savo ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinių apdrauda Skambikis: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS, agentas

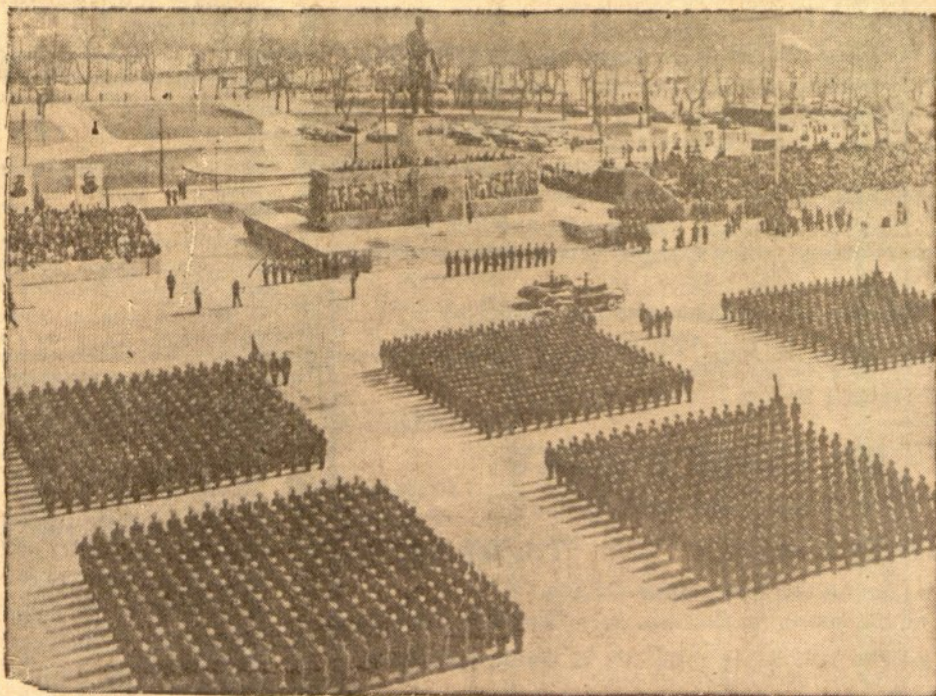
Inž. JONUI JURKŪNUI, Tautinės Sąjungos sekretoriui, ir visiems artimiesiems, Lietuvoje mirus jo tėvui Antanui Jurkūnui, gilią užuojautą reiškia

ALT S-gos Centro Valdyba

Mielam Inž. JONUI JURKŪNUI, šeimai ir giminėms, jo tėvui mirus, užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago Skyrius

Clevelando Lietuvių Radijo Klubas

čia vaizdas iš komunistinės Vengrijos kariuomenės parodo Budapešte minint 11 metų taria-ma ta Stalino stovy-la, kurios ateina

niais metais tikrai nebebūsia.